

mOntauia

PEKS
COMING

NÚMERO 136
SEGON TRIMESTRE 2021

REVISTA DE MANCOR DE LA VALL

**HOMENATGE
A LA GENT GRAN**

Editorial

Í N D E X

	pàg.
Crònica	3
Ajuntament informa	16
Ara ha fet vint anys	20
Entrevista	21
De tot un poc	27
Parròquia S. Joan Baptista	31
Festa Pagesa	33
Escoleta Montaura	35
CEIP Montaura	39
Biblioteca Municipal	41
Esports, Montaura i Tennis	45
Racó infús.....	47
Cuina sana (sense greix)	49
Imatges d'ahir	50
Per recordar	52

Coberta:

Celebració del 46è Homenatge a la Gent Gran.

Fotografies:

Biel Pocoví, Biel Fiol i Joana Ma. Alba.

Edita:

Ajuntament de Mancor de la Vall
Plaça Ajuntament, 1 – 07312

Correu electrònic:

revistamontaura@gmail.com

Depòsit legal: PM 3-1988

Impremta GOYA

Cristòfol Colom, 8a - 07360 – Lloseta
Tl. 971 51 41 42

Els articles signats expressen únicament l'opinió dels seu autors.

Hem acabat les festes patronals de Sant Joan en un ambient un poc més obert en relació a la pandèmia que encara tenim. El programa previst s'ha desenvolupat, tot hi les restriccions necessàries i manades, en participació de nins, joves i gent gran. Enguany la festa dels nostres majors va tenir un acte públic a la plaça de l'Església, però el batle i els regidors varen visitar els domicilis de les persones que havien superats els 80 anys.

Ha acabat el curs escolar, un curs que ha funcionat tot i la problemàtica del Covid 19. És el moment de felicitar i agrair la tasca que han fet els professors, els nins i els pares i mares. De veritat mai no hauríem pensat que el curs passàs amb total normalitat, Els nins i nines totalment conscients de la situació que vivien, el professorat, demostrant la seva professionalitat i entrega i els pares, amb una col·laboració extraordinària, han fet possible que el curs hagi funcionat salvant tots els entrebancs que puguin haver sorgit.

Tenim davant tres mesos de relax i descans per a moltes persones. És el moment de descansar, de gaudir amb la família, amics i amigues. El moment de realitzar les coses que tenim pendents i degut al treball o a la situació viscuda, no hem pogut dur a terme. També podem dedicar un temps a la lectura, a la convivència i a la reflexió personal. Bon estiu a tothom i salut!!

TELÈFONS D'INTERÈS

Ajuntament	971 501 776	Farmàcia	971 501 037
Ambulàncies	971 204 111	Funerària	971 880 440
Ambulatori antic	971 502 804	Guàrdia Civil	971 501 450
Biblioteca	971 883 518	G. Civil tràfic - Inca	971 883 000
Bombers	971 500 080	G. Civil urgències	062
Bombers urgències	085	Hosp. Comarcal d'Inca	971 888 500
Santa Llúcia	971 501 877	Hosp. Son Espases	871 205 000
Centre de dia	971 870 961	Parroq. S. Joan Baptista	971 501 828
Centre Salut - Inca	971 502 634	Polícia Local	687 526 362
Centre Sanitari	971 504 865	Poliesportiu Municipal	971 880 979
Cita Prèvia metge	902 079 079	Punt Informació Juvenil	971 883 518
Col·legi Públic Montaura	971 505 991	Radio taxi Inca	971 881 020
EPI Montaura	971 870 725	Urgències mèdiques	061

TELÈFON D'EMERGÈNCIA 112

CRÒNICA

Abril

La nina Chloe Marvalee Smith Pierce, filla de Christian Jonathan Smith Garau i Timisha Marvalee Suevulle Ann Pierce, va néixer el dia 22 de març passat, però es va inscriure al Registre en el mes d'abril. Enhorabona a la família.

Dia 1 al matí es va fer la primera activitat al pati del teleclub, després de les obres de millora, amb una xerrada a càrrec de Biel Fiol, historiador local i baix el títol de “300 anys de l'esllavissada a Biniarroi”. Recorda el fet succeït el dia 29 de març de 1721.

A les 19 h al pati del Casal de Cultura hi va haver l'obra de teatre “*Transbord*”. Un espectacle a favor de la joia de viure, així com una denúncia a la hipocresia, la transfòbia i el masclisme de la societat.

A partir d'avui el Parc Verd retorna a l'horari d'estiu fins al 30 de setembre; dilluns, dimecres i divendres de 7.30 a 9.30 h i de 16 a 19 h; dissabte de 8 a 13 h.

Durant les festes de Pasqua a la plaça de l'Ajuntament hi ha una exposició fotogràfica de les imatges fetes l'any passat del concurs de fotografia “*Panades des de casa*”.

Dia 2 es commemorà el 95è aniversari de la constitució de l'Ajuntament de Mancor de la Vall. L'Ajuntament va publicar una imatge del poble i va felicitar els mancorins i mancorines. (*Vegeu Ajuntament Informa*, pàg. 17)

Dia 3 a les 11 h al pati del Teleclub se celebrà l'hora del conte, “*La bruixa Ma-Maduixa*” a càrrec de Cristina Llabrés. Un espectacle músico-teatral on els valors de l'amistat, la humilitat i sinceritat són presents al llarg de la història.

I a les 12,15 h es va fer un concert al pati del casal de Cultura “*Mancor fa música*”. Nins i nines han estat protagonistes. Enhorabona!

El mateix dia 3 va néixer la nina Emma Vilarrasa López, filla de Víctor Vilarrasa Riaño i Maria del Pilar López Llompart. Enhorabona a la família.

Dia 5 no es pot celebrar el tradicional pancaritat a Santa Llúcia. Durant el matí es fan jocs populars i tradicionals a la plaça de l'Església. Activitat dirigida a menors de 12 anys.

A les 19 h es fa un concert al pati del teleclub per part de Jaume Mas & Miki Rotger. Esència tour, una formació acústica on s'han topat els llenguatges i el flow del reggae amb la sensibilitat de la balada i el soul.

Dia 9 s'informa de què s'amplia l'horari del servei presencial de la metgessa a la Unitat Bàsica de Salut. A partir d'ara serà els dilluns, dimecres i divendres de les 8 a les 14 h.

Dia 11 l'Ajuntament informa de què s'ha realitzat el manteniment del tram del torrent de Biniarroí en el seu encreuament amb el pont del camí d'accés a Santa Llúcia, per tal d'evitar el perill, en cas de torrençada, degut a l'embossament que es pot produir amb la vegetació arrossegada.

Aquest dia IB3 va emetre un interessant reportatge titulat *“La transformació de Mancor a través de les dones i sis fàbriques de sabates”*, sobre la història de les fàbriques de sabates a Mancor de la Vall. Al poble va arribar a haver-hi 6 fàbriques, sustentades

per dones que feien feina des de casa seva i sense cotitzar a la Seguretat Social.

Des del 12 d'abril a l'illa de Mallorca s'apliquen noves mesures de protecció contra la COVID-19.

Dia 13 es realitza la primera sessió del taller *Ofèlia, les coses que enforteixen les dones*, al primer pis del Centre de Dia, impartit per Cris Pink. Una activitat de Genèrica Formació. Les següents sessions es feren els dies 20 i 27 d'abril.

Dia 14 durant el matí a la Plaça de Baix hi ha una paradeta informativa de la junta local de l'AECC (Associació Espanyola Contra el Càncer). Moltes gràcies per la vostra feina en favor de les mesures preventives contra el càncer.

Dia 15 s'informa de què a partir de demà es pot telefonar per a demanar cita per a vacunar-se contra la COVID-19.

Dia 17 s'informa de què segons l'estudi de Rezero presentat en el Parlament de les Illes Balears, Mancor de la Vall és un dels 12 municipis de les Illes que produeix menys de 120 quilos de fems per habitant cada any. Una bona notícia!!!

Aquest dia, a les 19.30 h, es fa el primer concert del III cicle de “Música i racons”. S'havia de fer al pati del teleclub però degut a la climatologia es va fer a l'església

Ferran Pisà amb la tiorba, acompanyat per una viola de gamba de Marc de la Limbe. Instruments de corda polsada del renaixement i del barroc.

Dia 19 va començar el nou programa d'activitat física ofert pel Consell de Mallorca "Mou-te amb salut", dirigit a perso-

nes a partir de 60 anys. Les sessions seran dilluns i dimecres de les 9 a les 10 h.

Des del dia 19 al 23 d'abril les biblioteques d'Artà, Binissalem, Esporles, Llubí, Manacor, Mancor de la Vall, Sant Llorenç des Cardassar i Sineu han organitzat per la setmana de Sant Jordi un Bibliotrival. S'hi pot participar amb la família o grup convivent. Cada dia per correu electrònic s'enviava un bloc de preguntes de temàtica diferent.

Dia 20 s'informa de què el Club Rítmica Inca, ha començat a realitzar entrenaments des de la setmana passada en el pavelló municipal els dilluns i dimecres a les 17.30 h i els divendres a les 16.30 h, per a nins i nines majors de 3 anys. Per a més informació al telèfon 657 155 710.

També s'informa de què aquest passat cap de setmana en el poliesportiu de Llucmajor es va celebrar la Copa de la Reina de la Federació de Gimnàstica de les Illes Balears. N'Irati Fonseca Raso va aconseguir la medalla de bronze en la modalitat de corda. Enhorabona campiona!

El mateix dia 20 va morir Catalina Seguí Mir, als 89 anys. Donam el condol als seus familiars.

Dia 21 l'Ajuntament informa de què ha dut a terme les obres de millora de la teulada de l'Ajuntament i la instal·lació de plaques fotovoltaiques.

El mateix dia es varen casar Fermín Grande López i Catalina Palmer Mudoy. Els desitjam moltes felicitats.

Dia 22 l'IMAS ha presentat el nou programa "Xerra'm de tu" en el Casal de Cultura. L'IMAS ha decidit fer la prova

pilot i la presentació a Mancor perquè durant el confinament va ser un grup que es va mantenir molt implicat en la feina del Taller de Memòria a través de cridades telefòniques i a través del grup que tenen de whatsapp. Aquest programa s'ha coordinat amb els Serveis Socials d'Atenció Primària i amb els de Salut per fer feina de manera conjunta. El model d'atenció centrada en la persona és la base d'aquest nou projecte.

El vespre del mateix dia va sortir al programa *Uep com anam?* d'IB3 la mancorina Mari Àngels Castelló cuinant des de Santa Llúcia, un plat ben apetitós i que feia molt bona pinta.

Dia 23 per a celebrar Sant Jordi, les treballadores i els usuaris del Centre de Dia varen fer una rosa.

Des de l'Ajuntament es demana que per celebrar Sant Jordi es trii una paraula, es comparteixi a les xarxes i s'etiqueti [#paraulespersantjordi](#), amb un vídeo.

Dia 23 es fa un taller d'olis essencials a les 18 h en el pati del Casal de Cultura organitzat per l'associació Gent Activa.

Dia 24 es fa l'hora del conte, *La princesa rebel* en el pati del teleclub. "Món de Colorins" ha explicat la història d'una princesa que decideix viure les seves pròpies aventures en comptes de quedar tancada a la torre del castell del cavaller i ha regalat una rosa de paper reciclat als infants.

El mateix dia es publica un cartell on es poden consultar les principals mesures d'aplicació des d'avui a Mallorca en relació a la desescalada de la Covid 19.

Dia 27 l'Ajuntament informa de què ha substituït els focus del pavelló municipal a focus amb sistema LED amb els quals s'ha millorat la qualitat lumínica del pavelló i la seva eficiència energètica. Per dur a terme aquesta actuació s'ha contractat una màquina elevadora, la qual també s'ha aprofitat per reparar totes les làmines metàl·liques de tancament que hi ha a la part superior de les parets del pavelló, així com la neteja dels vidres del pavelló.

El mateix dia també s'informa de la nova oferta de feina del programa *SOIB REACTIVA*. S'ha iniciat el termini per a la inscripció a l'oferta de feina d'Oficial 2a de manteniment per a l'Ajuntament, oferta dirigida a persones desocupades de 30 anys o més, de curta durada, afectades directament per la crisi econòmica causada per la COVID19.

Dia 28 la persona major del poble, en George Giri, avui compleix 98 anys. Ho ha celebrat en el Centre de Dia acompanyat de tots els seus

companys i companyes, compartint un bon pastís i molta alegria. Happy birthday George!

El mateix dia va morir a Barcelona on residia, la mancorina Catalina Sampol Riera, *Velluda*, als 92 anys d'edat. Donam el condol als seus familiars.

Dia 29, dins la planificació del projecte del Jardí Botànic de Mancor, els nins i nines de cinquè i sisè del CEIP Montaura han fet feina a l'escola per tal de preparar les normes que tots i totes hem de complir en el Jardí Botànic. L'escola, amb la col·laboració de pares i mares, l'Ajuntament i l'IBANAT, ha anat transformant aquest racó, situat a la parcel·la ubicada en el lateral del pavelló municipal, en un agradable espai on fomentar l'educació ambiental i el coneixement de les plantes pròpies de les nostres Illes.

Dia 30 l'Ajuntament informa de què s'ha iniciat, amb la publicació al portal web, la tramitació del Reglament de funcionament i ús de l'hort social i ecològic de Mancor, amb l'objectiu d'oferir diverses parcel·les en sòl rústic municipal a mancorins i mancorines on poder fer-hi hort.

Durant els propers 10 dies naturals a comptar des de l'endemà al de la publicació del present anunci a la web municipal, els ciutadans, organitzacions i associacions que així ho considerin poden fer arribar les vostres opinions sobre els aspectes plantejats a l'anunci.

El mateix dia es fa una jornada de donació de sang gràcies a la Fundació del Banc de Sang i Teixits de les Illes Balears des de les 16.30 a les 21.30 h a la Sala d'actes de l'Ajuntament. Moltes gràcies a les 36 persones que es varen acostar a donar sang. Es varen aconseguir 28 donacions i 2 persones varen donar sang per primera vegada.

Des de la Fundació Banc de Sang i Teixits de les Illes Balears agraeixen, molt sincerament, la col·laboració amb la donació de sang i la seva implicació. Esperam i desitjam que en el futur puguem seguir comptant amb l'amabilitat i predisposició del poble. Entre tots podem aconseguir les 200 donacions de sang que cada dia es necessiten a Balears.

Aquest dia es publicà a premsa "*Mancor se libra de pagar 1,8 millones al propietario de Biniatzent*".

Maig

Dia 1 de maig l'Associació d'Amics de la Tercera Edat celebra el seu aniversari. L'any passat ja no es va poder celebrar i enguany tampoc degut a la pandèmia. Molts d'anys i molta salut! Tan de bo que l'any que ve ho pugueu celebrar amb festa grossa. (*fotos dels anys anteriors*)

Aquest dia es va estrenar el vídeo-documental "*Estimau-vos, que això és el que jo vull*", el secret de 40 anys de ball mallorquí a Mancor. L'agrupació Festa Pagesa ho ha preparat amb motiu del 40è aniversari de l'escola de ball de Mancor. Un homenatge principalment a madò Joana i a totes les persones que durant aquests 40 anys han format part

d'aquesta agrupació. Si estau interessats en comprar una còpia del documental vos podeu posar en contacte amb l'agrupació Festa Pagesa. Enhorabona Festa Pagesa, també a Jaume Grau i l'empresa Rewind Lab per la feina feta en aquest excel·lent documental. Per molts d'anys!

Durant l'acte el batle va aprofitar per explicar les obres de millora del teatre. (*Vegeu l'apartat Ajuntament Informa, pàg. 18*))

Aquest mateix dia, l'Ajuntament informa de què des de l'1 de maig al 15 d'octubre estam en època d'alt risc d'incendi forestal i no podem fer foc al bosc ni a menys de 50 metres de terreny forestal. En cas que necessitem fer foc per cremar restes vegetals en sòl rústic entre els 50 metres i els 500 metres de terreny forestal necessitam una autorització administrativa de la conselleria de Medi Ambient (971176666). En el sòl urbà no està permès fer foc per cremar restes vegetals en aquesta època de l'any en aplicació de l'ordenança municipal. Cal extremar les precaucions: evita tirar-hi llosques, alerta amb les espurnes que es puguin generar amb la maquinària i les barbacoes, no usis pirotècnia i en veure senyals de fum o foc avisau a l'112.

Dia 4 es fa el Taller "Enredades". Seguirà els dies 6, 11 i 13 de maig en el primer pis del Centre de Dia. El taller pretén posar al dia en les noves tecnologies i minvar la bretxa digital d'accés a les TIC de les dones a partir dels 24 anys. Impartit per Paz Francés. Activitat gratuïta, una oferta informativa i formativa del Consell de Mallorca.

Dia 5 es publica el Cartell del club multisportiu Portal de la Serra que ofereix el projecte d'escola d'estiu Tramuntana Summer Sport 2021 amb el principal objectiu que els participants aprenguin fent activitat física saludable, jugant i divertint-se. Es farà del 28 de juny al 27 d'agost i anirà destinat a nins i nines entre 3 i 12 anys. El preu és a partir de 60€. Entre els primers 50 inscrits se sortejarà una inscripció gratuïta pel viatge a Menorca. Per a més informació: tel. 626483182 o a l'adreça electrònica portaldelaserra@hotmail.com.

Dia 7 l'Ajuntament informa de què l'Institut d'Estudis Balearics aquest estiu 2021 ofereix cursos de llengua catalana de nivell A1, A2, B1, B2 i C1 de juny a setembre i tallers de conversa els mesos d'agost i setembre.

Aquest dia es publica el cartell del torneig de tennis de les festes de Sant Joan 2021. Organitzat per l'escola de tennis, de les categories benjamí, infantil, cadet, juvenil i absolut, cada una d'elles en la modalitat individual i dobles.

Dia 9 des d'avui hi ha noves mesures en el procés de desescalada a Mallorca.

Dia 10 a partir d'avui les persones empadronades a les Illes Balears, nascudes entre el 1962 i 1966 inclosos, poden demanar cita per ser vacunades contra la COVID-19.

Dia 11 l'Ajuntament informa dels nous límits de velocitat per a vies urbanes que avui entren en vigor, aprovades al Consell de Ministres, a proposta de la Direcció General de Trànsit, el passat novembre. El límit de velocitat en vies urbanes és:

20 km/h en vies que disposen de plataforma única de calçada i vorera.

30 km/h en vies d'un únic carril per sentit de circulació.

50 km/h en vies de dos o més carrils per sentit de circulació.

Dia 12 a les oficines de l'Ajuntament els usuaris del Consorci de Transports de Mallorca poden tramitar la Targeta Intermodal. Hi ha quatre modalitats: perfil general (entre 31 a 64 anys), perfil jove (entre 12 i 30 anys), perfil infantil (entre 4 i 11 anys) i perfil pensionista (persones de 65 anys o és). Per a més informació: <https://www.tib.org/web/ctm/targeta-intermodal>.

Aquest mateix dia l'Ajuntament informa de la convocatòria d'ajudes extraordinàries, i a fons perdut, per a les empreses que desenvolupen activitat econòmica a Mancor, per tal de donar suport al teixit empresarial i dels autònoms afectats per la recessió econòmica provocada per la pandèmia de la COVID-19, juntament amb el Consell de Mallorca i el Govern de les Illes Balears.

La quantia total de la convocatòria és de 22.702,08€. L'ajuda serà de 1.000€ per centre de treball o establiment amb un màxim de dos establiments per persona beneficiària (màxim: 2.000€).

Dia 13 a partir d'avui les persones de 50 a 54 anys poden sol·licitar cita per a la vacunació contra la COVID-19 a través de citavacunacovid.ibsalut.es

Aquest dia l'Ajuntament informa de què s'ha habilitat un nou contenidor en el Parc Verd destinat únicament a la recollida de les càpsules de cafè d'alumini i de plàstic.

Dia 14 a la biblioteca es fa un contacontes per celebrar el dia d'Europa amb el suport del Centre Balears Europa: "*Kalòpsia un planeta no tan diferent*", a càrrec de Púrpura Events, per infants a partir de 5 anys acompanyats màxim per un adult.

El mateix dia es publica a premsa la notícia següent: *El Govern pide la licencia de obras de la nueva escuela para abrir en 2022-2023. El bloque acogerá a 74 alumnos de Educación Infantil*. Bones notícies pel nostre poble.

Dia 16 a les 19.30 h a sa Font, es fa el segon concert del III cicle de "*Música i racons*", a càrrec de la banda de jazz, Morgana Jazz, banda formada per quatre dones que han fet un recorregut pel món del jazz.

Dia 17 s'informa de la revisió de les cartilles de vacunació per a infants que han nascut entre els anys 2001 i 2006. Demanau una cita amb la vostra infermera al 971504865 o al 902079079.

Dia 18 a plaça de l'Ajuntament, a les 20 h, es va fer un minut de silenci de rebuig i condemna per l'assassinat masclista a sa Pobla de Warda Ouchene de 28 anys, embarassada, i el seu fill Mohamed de 7 anys, de mans de la seva exparella i pare del seu fill.

El mateix dia va morir, als 80 anys, en Macià Colom Amengual, *Colom*. Donam el condol als seus familiars.

Dia 23 des d'avui totes les illes passaren al nivell 1 de protecció.

Dia 25 es va celebrar la primera part del Taller d'Autoestima en el centre de Dia, adreçat a dones sota el títol del programa "*Genèrica, escola per la igualtat*", per tal de facilitar espais de reflexió que promoguin la igualtat de gènere, el respecte i la diversitat, organitzat pel Consell de Mallorca i impartit per Rosa Mascaró.

El mateix dia s'ha realitzat un tall del subministrament d'aigua per unes hores, per tal de detectar una fuga d'aigua a la xarxa municipal.

També el mateix dia l'Ajuntament informa que ha contractat la consultoria Moscard Tigre, igual com l'any passat, a través de l'empresa Anticimex, per realitzar el mostreig de la distribució i activitat del moscard tigre a Mancor. El període de mostreig va de l'1 de maig al 15 de novembre, realitzant revisions de les trampes dues vegades al mes i realitzant els tractaments larvicides en aquells focus on es detecti la seva presència

Dia 27 s'informa que les persones nascudes entre l'any 1952 i el 1976, ambdós inclosos, poden

sol·licitar cita per a la vacunació contra la COVID-19 a través de citavacunacovid.ibsalut.es.

Dia 28 s'ha celebrat un Ple Ordinari a l'Ajuntament.

Dia 30 al matí, a les 11 h, l'equip infantil ha jugat contra el Salla A, i a les 18 h l'equip amateur del CE Montaura ha jugat el pas al playoff d'accés a la categoria de futbol preferent.

El mateix dia, horabaixa a les 19.30 se celebrà el III Concert del III Cicle de "*Música i racons*" al pati de Son Morro, amb l'actuació de Biel Majoral, Música d'arrels i de compromís. Els assistents varem gaudir moltíssim del concert del cantautor Biel Majoral i la resta de bons músics que l'acompanyaven. L'Ajuntament va posar a les xarxes socials un vídeo per compartir una de les cançons que varen tocar.

Juny

Dia 1 es recorda que dia 16 de juny és el termini per fer les matrícules per al proper curs a l'Escola Infantil Montaura. Hi ha places per a totes les famílies que vau fer el tràmit telemàtic per admissió dels nins i nines de 0-3 anys. Tots els infants han estat admesos provisionalment.

A partir d'avui torna l'obligació de renovar la demanda per part de les persones inscrites en el SOIB.

Aquesta renovació, que des del 16 de març del 2020 es feia automàticament, és necessària per cobrar prestacions o subsidis del SEPE i per accedir als serveis del SOIB, informació a www.soib.es.

També a partir de dia 1 es canvia el sistema de recollida de residus de voluminosos. Per apuntar per a la recollida s'ha de telefonar al 900 772211 o al correu info@deixalles.org

Dia 2 El batle i representants de 32 municipis de

Mallorca han signat nous convenis amb el Consell de Mallorca de concessió d'ajudes per garantir el benestar de les persones especialment vulnerables davant les situacions derivades de la COVID. El pressupost total dels convenis és de 5.434.793€, dels quals 4.658.394€ els aporta l'IMAS i 776.399€ els aporta el Govern de les Illes Balears. *(Vegeu Ajuntament Informa, pàg. 19)*

Dia 3 avui es publica el BOIB la convocatòria i bases específiques reguladores per a la creació d'una borsa de treball de Treballador/a familiar amb caràcter laboral temporal, per a la cobertura de vacants per necessitats urgents i inajornables derivades de l'activitat del Centre de dia o Servei d'Ajuda a Domicili de l'Ajuntament de Mancor.

NIVELL	DES DEL 4 DE JUNY
1	TOTES LES ILLES
TOC DE QUEDA	BARS I RESTAURANTS
Sense toc de queda	Exterior: No es pot fumar
REUNIONS SOCIALS I FAMILIARS (RECOMANACIONS)	100% cabuda
Interiors privats: 10 persones	10 persones/taula
Exteriors: 15 persones	Màxim 250 persones
Inclou platges, que tanquen de 22 h a 6 h	Tancament: 00 h
COMERC I GRANS SUPERFÍCIES	si ho permet la normativa municipal
100% cabuda	Interior:
Tancament: 00 h	50% cabuda
	5 persones/taula
	Màxim 150 persones
	Tancament: 00 h
	si ho permet la normativa municipal

Dia 4 es modifiquen algunes de les mesures de contenció contra la COVID-19 a les Illes Balears.

Aquest dia al pati del Teleclub hi ha la presentació del llibre *Pac qui deu*, d'Antoni Rodríguez Mir. L'acte va comptar amb l'historiador local Biel Fiol i la historiadora Maria Margalida Perelló Pons els quals ens situaren en el context en què es desenvolupa el llibre de Rodríguez. Durant la presentació, l'autor explicà que la Germania de Mallorca fou una fita clau en la lluita en defensa de les nostres llibertats. Foren els seus líders: Pau Casesnoves, Joan Crespí o Joanot Colom.

Dia 6 els juvenils del CE Montaura es varen proclamar campions de lliga a falta d'una jornada per a acabar el campionat. Un nou èxit del club gràcies a l'esforç diari dels jugadors, el tècnic Nico Barragán, el delegat Santi Sastre, la directiva i els pares i mares. Enhorabona! *(Vegeu l'apartat d'Esports, pàg. 46)*

Aquest dia va morir a Lloseta on residia, la mancorina Maria Mateu Riera de *cas Sabater Gros*, als 86 anys d'edat. Donam el condol als seus familiars.

Dia 7 s'informa de què els nascuts entre els anys 1952 i 1981 ja poden sol·licitar cita per vacunar-se contra la covid-19.

Aquest dia es presenta el nou disseny de Sant Joan 2021 obra de l'artista local Max Migue. L'Ajuntament informa de que està organitzant un programa d'actes festius perquè puguem celebrar el nostre patró. La persona que vulgui una camiseta de Sant Joan 2021 ja pot fer la comanda a les oficines de l'Ajuntament. El preu de la camiseta és 10 €.

Dia 8 en el Centre de Dia, a les 17 h s'ha iniciat el Taller: *"Balletem la veu"*, del programa "Genèrica, escola per la igualtat" organitzat pel Consell de Mallorca i impartit per Cecília Giménez. Les activitats del programa Genèrica tenen una mateixa finalitat: facilitar espais de reflexió que promoguin la igualtat de gènere, el respecte i la diversitat.

Dia 9 s'informa de què l'àrea de Benestar Social ha rebut aquesta immensa donació de menjar i productes de primera necessitat

per part d'una família anònima de Mancor. Aniran destinats a les famílies de Mancor que requereixen el suport de l'àrea de Benestar Social de l'Ajuntament. Moltes gràcies per la vostra solidaritat!

Dia 11 s'amplia la cita per a la vacuna per als nascuts entre els anys 1952 i 1986, ambdós inclosos.

Dia 12 a la terrassa de la piscina municipal es va fer el concert de la cantant Marta Elka i els músics que l'acompanyaven, el quart concert del III cicle de "Música i racons".

Aquest dia s'obrí la piscina municipal amb horari parcial fins dia 18. Després romandrà oberta de dilluns a divendres de 10:00h a 20:00h i els dissabtes i diumenges de 11:00h a 20:00h. Preu: 2 euros (menors de 18 anys) i 4 euros (majors de 18 anys). Les persones residents poden disposar d'un

carnet per a tota la temporada per accedir gratuïtament que s'obté a les oficines de l'Ajuntament. Aquest carnet és personal i intransferible i no és vàlid per cedir en habitatges vacacionals o a altres usuaris.

Durant aquest cap de setmana el corredor cadet Martí Mir del Club Ciclista Mancor de la Vall s'ha proclamat campió de Balears en les modalitats de ruta i de contrarellotge. Enhorabona!

Dia 14 es publica el programa de Sant Joan 2021. Gran part de les activitats tenen aforament limitat i precisen d'inscripció prèvia.

Aquest dia es publica a premsa *"Apuesta por el apoyo social y el medio ambiente. Mancor de la Vall es un pueblo pequeño en el que las pequeñas empresas y autónomos seguirán recibiendo el respaldo del Ayuntamiento en 2021."*

Dia 15 l'Ajuntament recorda que la gran majoria de mancorins i mancorines feim una adequada gestió dels residus i una bona gestió del Parc Verd, disposam d'un bon servei de recollida porta a porta. Tot i això, darrerament hi ha bosses amb residus

mesclats al carrer i devora algunes papereres del poble. Invoca la responsabilitat i la consciència de tots per evitar que aquests fets no es produeixin.

Dia 16 en el pati del Teleclub es va fer el contacontes "La nit màgica de Sant Joan" a càrrec de Conte contat. Petits i grans aconseguiren tots els elements essencials que va demanar la bruixa per a poder celebrar una de les nostres nits més especials, la nit de Sant Joan.

Dia 17 a la piscina municipal es va fer una exhibició de natació sincronitzada a càrrec del Club Esportiu Sincro Inca. Per motius tècnics l'espectacle de dansa vertical prevista per aquest dia s'ajornà al mes de juliol.

Al vespre, a la Plaça de l'Església hi va haver concert del grup Piolet Swing.

Dia 18 es va fer una cercavila a càrrec dels xeremiers d'Arrels i dels gegants des del carrer Massanella fins al plaça de l'Església. Allà es va fer el pregó de Sant Joan a càrrec de l'equip docent del CEIP Montaura. L'Ajuntament els va donar les gràcies per haver acceptat la convidada i per la immensa feina feta durant aquest curs escolar que acabam i durant tots aquests anys. Enhorabona!!

Aquest dia l'Ajuntament informa de que l'hora de tancament de bars i restaurants és a les 00 h de la nit. La nit de dissabte a diumenge el tancament sí que serà a les 2 h de la nit ja que la nova normativa ja s'haurà

publicat en el BOIB.

Si no es compleix amb aquests tancaments les sancions als responsables dels locals poden ser elevades, per això es demana la implicació de tothom en l'aplicació de la normativa recordant que seguim en pandèmia.

A la nit es varen fer concerts *Racons musicals* i molta gent aprofità per sopar als bars i gaudir de la música. A la plaça d'Alt *Marga Ros & Dani Nadal*. A la plaça de Baix *Black Dolphins*. Al carrer Massanella *Pablo Alegria Duet*, i la Piscina Municipal *Maria i Punt*.

Els dies 19 i 20 s'ha celebrat la "XXX Trobada de pintores i pintors de Mancor de la Vall". D'acord amb les bases les obres s'han realitzat sota el tema: El municipi de Mancor de la Vall. Les obres s'han de realitzar entre els dies 18 i 20 de juny, dins el nostre terme municipal. Les obres s'exposaren a la sala d'actes de l'Ajuntament des del dia 21 de juny fins dia 27 de juny.

Dia 19 ja dins el programa de festes s'ha celebrat a l'aparcament des Colomer el concert dels grups Xanguito i Pèl de Gall!! L'aforament era limitat a 750 persones. Degut a la pluja el concert va començar més tard i no tothom va esperar per gaudir d'un gran concert.

Dia 20 d'acord amb el programa de les festes s'ha celebrat la VI Cursa solidària en benefici de l'associació DEBRA d'afectats per la malaltia "Pell de papallona".

La cursa ha tingut una distància de 7 km i ha discorregut per dins el casc urbà del poble i els seus voltants. Al final s'han lliurat els trofeus de les diferents categories (junior, sènior i veterans), masculí i femení.

Enhorabona als guanyadors i guanyadores, moltes gràcies a tothom qui heu participat i molts èxits al nou club esportiu mancorí Montaura Trail que fou presentat aquest dia.

Casal de Cultura un bon grup han ballat aeròbic amb dues fantàstiques monitores de l'associació Gent Activa.

Al vespre, en el pati del Teleclub, es recupera l'espai

El capvespre se celebrà la final del torneig de tennis en la categoria individual absolut. Després, al teatre Municipal, es representà l'obra *Bernat*.

Dia 21 a les 19 h en el pati del

per cinema que es va fer servir a Mancor durant els anys 70 i 80 amb la projecció de la pel·lícula de cinema infantil *"El genet del dragó"*.

Aquest dia l'Ajuntament convida a penjar la bandera de Mancor a façanes i finestres i informa de que si algú vol adquirir una nova bandera pot passar per les oficines de l'Ajuntament.

Es publica a premsa *"Olmo vence en la VI Cursa Mancorina Solidaria"*.

Dia 22 horabaixa, amb la col·laboració del grup d'esplai s'Estel, els nins i nines han gaudit de jocs populars, tombada d'olles, corregudes de joies, etc. a la Plaça de Baix, Plaça de Dalt i Plaça de l'Església, en grups aproximadament de 10 infants acompanyats per un monitor.

Més tard s'obrí l'exposició de la XXX Trobada de Pintores i Pintors de Mancor de la Vall i l'exposició dels objectes dels tallers de senalles de corda i cadires cordades or-

ganitzada per l'associació Amunt i Avall a la sala d'actes de l'Ajuntament.

El vespre s'ha celebrat una mostra de Ball Mallorquí de l'agrupació Festa Pagesa a la plaça de l'Ajuntament. Memorial a Joana Rotger Bennàssar (*Vegeu l'apartat de Festa Pagesa, pàg. 33*).

Dia 23 horabaixa a l'església s'ha celebrat el cant de Vespres i Ofrena Floral al nostre patró Sant Joan.

El patí del Teleclub s'ha projectat el documental *"Estimau-vos, que això és lo que jo vull"*. Homenatge a Madò Joana Rotger i als 40 anys de l'Associació Festa Pagesa.

El vespre a la Plaça de l'Església ha actuat l'orquestra Calypso oferint música berbenera per gaudir asseguts i amb mascareta. Unes veus i músics que embadaliren i ens deixaren amb ganes de ballar a plaça!

Dia 24 Festa del nostre patró. Els xeremiers han recorregut el poble en senyal de festa. A l'església s'ha celebrat l'Ofici Solemne en honor al nostre patró Sant Joan Baptista, amb ball de l'oferta a càrrec de l'agrupació Festa Pagesa. (*Vegeu l'apartat*

de la Parròquia, pàg. 31)

Durant el matí s'instal·laren taules informatives solidàries damunt la Plaça de l'Ajuntament.

Horabaixa a la plaça de l'Església ha tengut lloc el XLVI Homenatge a la Gent Gran.

I més tard hi ha hagut una concert del grup d'havaneres Ben Trempats.

Han acabat les festes amb l'amollada de coets a la Plaça de l'Ajuntament.

Dia 25 al matí es va fer un Parc Vial Infantil a la plaça de l'Ajuntament. Organitzat per la policia local els infants varen dur bicicleta i casc.

El mateix dia, al capvespre, al Teatre Municipal els mancorins Diego del Rio i Óscar Bosch han impartit una conferència molt interessant sobre el tema següent: *“La salut de les emocions i els pensaments”*.

Dia 26 a Plaça de l'Església gaudirem del concert del grup S'Arrual Jazz Mort, essent aquest el cinquè concert del III cicle de “Música i racons” organitzat per l'Ajuntament de Mancor de la Vall.

A partir d'avui ja no és obligatori dur la mascareta a l'exterior. Però no hem de baixar la guàrdia: el virus continua aquí. Hem de continuar usant la mascareta en espais tancats o quan no puguem mantenir

la distància, per protegir-te i protegir els altres.

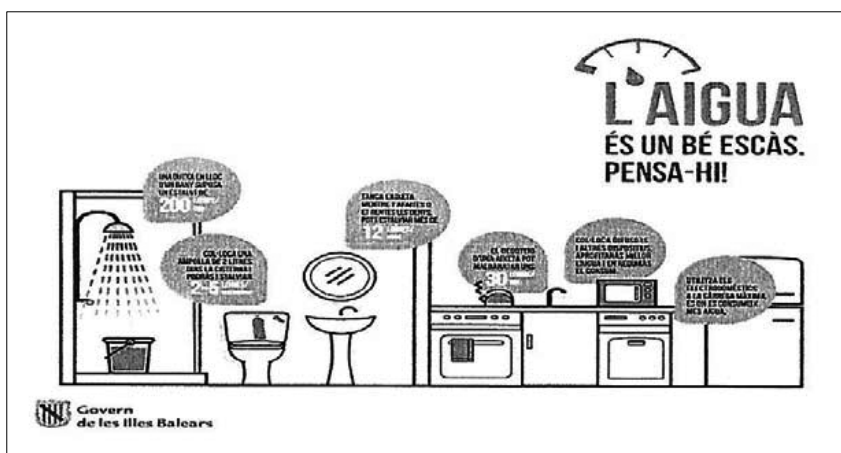
El mateix dia 26 es casaren na Susana del Sol Sánchez i David Samuel Munar Smith. Els desitjam molta felicitat.

Dia 29 en el procés de vacunació s'autoritza una nova franja d'edat a totes les illes. Poden sol·licitar cita per vacunar-se si han nascut entre el 1952 i el 2005.

Dia 30 va finalitzar la primera edició del programa “Mou-te amb salut” organitzat pel Consell de Mallorca i l'Ajuntament, programa que va començar el passat mes d'abril, dirigit a persones a partir de 60 anys. El programa ha consistit en la realització de dues sessions setmanals d'exercici físic saludable coordinat per monitors dels Consell de Mallorca on han participat 10 mancorines.

Joan Maria Alba Mateu

AJUNTAMENT INFORMA

MILLORES AL PATI DEL TELECLUB

En els darrers mesos s'han fet tot un seguit d'actuacions de millora en el pati del Teleclub. Les actuacions han consistit en la seva pavimentació, la restauració de les parets deixant la pantalla preparada per recuperar el cinema a la fresca, la instal·lació d'una nova barrera de ferro i barana d'accés des del carrer Biniarroi, la construcció d'una rampa d'accés fins el pati i en els diferents portals de la biblioteca per garantir l'accés de totes les persones.

S'han instal·lat lluminàries LED i punts de corrent, el manteniment de les persianes de l'edifici i la compra d'un mòdul de cadires plegables amb funda per tenir sempre disponible en el pati.

El nivell més elevat del pati servirà d'escenari per a les diferents actuacions i esdeveniments culturals que s'hi organitzin.

El pati del Teleclub abans de la reforma

SUBVENCIÓ PER A LA RESTAURACIÓ DE MARJADES I ALTRES ELEMENTS ETNOLÒGICS I ARQUITECTÒNICS.

La vicepresidenta del "Consorti Serra de Tramuntana Patrimoni Mundial" ha fet una Resolució per la qual es convoquen, per a l'any 2021, subvencions per a la recuperació d'elements etnològics i arquitectònics amb valors patrimonials, per a la recuperació del paisatge agrícola i el seu entorn i dels espais agrícoles i/o forestals de titularitat municipal, i el manteniment, la neteja i la conservació d'espais públics que per les seves característiques especials necessitin d'una especial cura, que estiguin situats dins l'àmbit territorial de la Serra de Tramuntana. Les diferents partides d'aquesta convocatòria són:

- a) Dos-cents mil euros (200.000€) aniran destinats als ajuntaments en les línies corresponents a les subvencions per a la recuperació d'elements etnològics i arquitectònics amb valors patrimonials i per a la recuperació dels espais agrícoles i/o forestals de titularitat municipal.
- b) Quatre-cents cinquanta mil euros (450.000€) aniran destinats a particulars, entitats sense ànim de lucre, comunitats de bens i comunitats de regants en les línies corresponents a subvencions per a la recuperació d'elements etnològics i arquitectònics amb valors patrimonials i per a la recuperació del paisatge agrícola i el seu entorn.
- c) Cent mil euros (100.000€) aniran destinats a explotacions agràries en les línies corresponent a subvencions per a la recuperació d'elements etnològics i arquitectònics amb valors patrimonials i per a la recuperació del paisatge agrícola i el seu entorn.
- d) Quaranta mil euros (40.000€) aniran destinats als ajuntaments en la línia corresponent als espais públics que per les seves característiques especials necessitin d'una especial cura en el seu manteniment, neteja i conservació.

La quantia total màxima d'aquesta convocatòria és de 1.000.000 euros. Podeu consultar les bases de la convocatòria i els annexos per a fer la sol·licitud en el següent enllaç:

<https://cst.sedipualba.es/tablondeanuncios/anuncio.aspx?id=27424>

95È ANIVERSARI DE LA CONSTITUCIÓ DE L'AJUNTAMENT DE MANCOR DE LA VALL (2 D'ABRIL DE 1925)

Amb motiu d'aquesta commemoració l'Ajuntament vol compartir, amb tots els mancorins i mancorines, un trosset imprescindible dels inicis de la nostra història municipal:

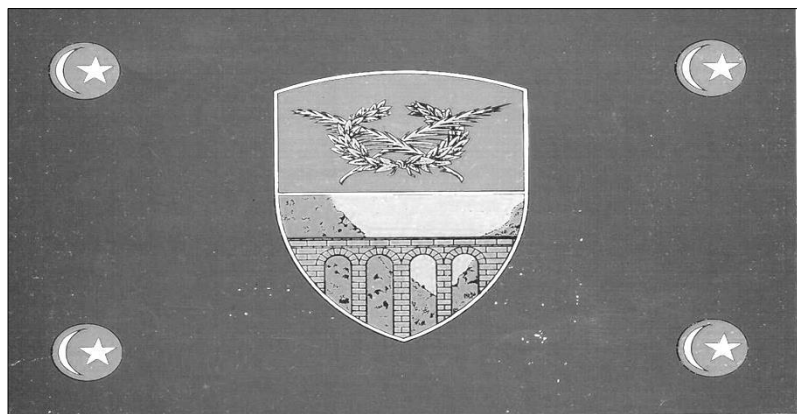
El dia 5 de març de 1924 fou proclamat el "Estatuto Municipal" que, entre altres coses relacionades amb l'administració local regulava la creació de nous municipis. El diumenge següent a la Mare de Déu d'agost de dit any, es desplaçaren a Mancor el batle de Selva Gabriel Bissellach Rosselló, el secretari de l'Ajuntament i alguns regidors. Des del balcó de l'escola de nins situada a la Plaça de Dalt explicaren als veïns, prèviament convocats, la nova llei, indicant que Mancor es podia convertir en municipi, però ressaltant les despeses i inconvenients que comportaria mantenir un ajuntament.

Els mancorins recolliren la possibilitat de tenir autonomia municipal amb entusiasme, posant-se al front don Salvador Beltran de Son Morro, l'amo en Francesc Reynés de can Marquesí, mestre Miquel Martorell Fuster, el rector Mn. Joan Femenia i molts d'altres, però sobretot la mestra Margalida Sintès. La primera tasca era la constitució de l'Entitat Local Menor que dit "Estatuto Municipal" establí com imprescindible per la segregació del nou municipi. Les gestions permeteren que el dia 6 de desembre del mateix any es pogués constituir l'Entitat Local Menor.

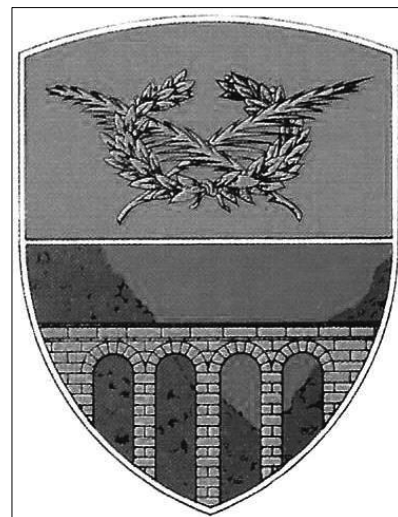
El primer acord pres va ser facultar a la Comissió permanent de l'Entitat per realitzar tots els tràmits necessaris per aconseguir la segregació, d'acord a la instància signada per la majoria d'habitants de Mancor, Massanella, Biniarroi, can Gallina, sa Teulera, les possessions de can Bajoca i son Maga i de tots els disseminats que feien vida en comú amb els mancorins.

El rei Alfons XIII va signar el decret de constitució del nou ajuntament el dia 25 de març de 1925. L'Ajuntament de Selva aprovà la segregació dia 27 de març i l'Ajuntament de Mancor de la Vall es constituí el dia 2 d'abril següent a les 15 essent el Sr. Salvador Beltran Gralla el primer Batle del municipi de Mancor de la Vall.

I a partir d'aquesta data, els mancorins i mancorines hem construït, i seguim construint, la nostra pròpia història. I per molts d'anys!!!

**Bandera de Mancor, hissada per primera vegada
el 17 de juny de 1986**

Escut de Mancor

INSTAL·LACIÓ DE PLAQUES SOLARS A L'AJUNTAMENT

Un cop executades les obres de millora de la teulada de l'Ajuntament, s'ha executat el projecte d'instal·lació de plaques solars fotovoltaïques d'autoconsum de 10 quilovats damunt la teulada de l'Ajuntament.

D'aquesta manera continuam fent passes cap a l'eficiència energètica de les instal·lacions municipals, afavorint el medi ambient i reduint la despesa econòmica dels mancorins i mancorines en consum energètic.

BONA GESTIÓ DELS RESIDUS A MANCOR DE LA VALL

Segons l'estudi de Rezero presentat en el Parlament de les Illes Balears, Mancor de la Vall és un dels 12 municipis de les Illes que produeix menys de 120 quilos de fems per habitant cada any.

Hem de seguir per aquest camí!

Només 12 dels 67 municipis de les Balears produeixen menys de 120 quilos de fems per habitant cada any. Es tracta d'Esporles, Bunyola, Puigpunyent i els nou municipis de la mancomunitat del Raiguer que tenen unificada la recollida de residus: Alaró, Binissalem, Búger, Campanet, Consell, Mancor de la Vall, Lloseta, Santa Maria del Camí i Selva. Només en aquestes localitats se supera el 60% de la recollida selectiva de residus amb sistemes individualitzats, com ara el porta per porta i el pagament per generació, segons l'informe "Les Illes Balears cap al residu zero". Situació actual i indicadors per a la transició, que es va fer el 2019 a partir de dades del 2018 i que s'ha presentat aquest dimecres al Parlament.

OBRES DE MILLORA EN EL TEATRE MUNICIPAL DE MANCOR DE LA VALL

L'Ajuntament de Mancor de la Vall ha finalitzat l'execució de les obres de manteniment i millora del Teatre municipal de Mancor de la Vall.

La primera fase ha consistit en l'execució del projecte licitat amb el qual s'ha canviat tot l'enrajolat del teatre, s'han canviat totes les fileres de cadires mantenint l'aforament en 192 persones i s'ha renovat tota la il·luminació del sostre.

La segona fase ha consistit en l'execució de millores concretes una vegada executades les obres de la primera fase. Aquestes actuacions es concreten en el canvi de les cortines de l'escenari, el canvi del teló d'obertura elèctrica, el canvi de les cortines de les finestres, hem pintat les persianes i també tot l'escenari, hem instal·lat dues vidrieres a les portes per reduir els renous de l'exterior, hem arreglat el frontís de l'escenari, hem reparat l'enrajolat del soterrani de davall l'escenari i hem instal·lat il·luminació fixa per a la

celebració de concerts i obres de teatre.

El pressupost total d'aquesta actuació és de 113.000€, dels quals 77.000€ han estat subvencionats pel Pla especial d'Ajudes per a obres i serveis de competència municipal del Consell de Mallorca.

Ha estat un autèntic plaer poder inaugurar aquestes millores amb la presentació del documental “Estimau-vos, que això és lo que jo vull” i a partir d’ara tots els mancorins i mancorines podrem gaudir d’aquest recuperat espai interior per a la celebració de tot tipus d’esdeveniments culturals i socials.

CONVENI AMB EL CONSELL DE MALLORCA PER PAL·LIAR ELS EFECTES DE LA COVID.

El batle i representants de 32 municipis de Mallorca varen participar a l’acte de signatura dels nous convenis que el Consell de Mallorca signa amb els ajuntaments de Mallorca per garantir el benestar de les persones especialment vulnerables davant les situacions derivades de la COVID, que va tenir lloc el passat dia 2 de juny.

Les ajudes tenen per objecte finançar les prestacions socials municipals per fer front als efectes provocats per la pandèmia durant el 2021.

El pressupost total dels convenis és de 5.434.793€, dels quals 4.658.394€ els aporta l’IMAS i 776.399€ els aporta el Govern de les Illes Balears. Els doblers es reparteixen entre els municipis tenint en compte el factor poblacional, en concret, es té en compte el nombre de persones majors de 65 anys i el de menors de 16 anys que viuen en els diferents municipis de Mallorca. A Mancor ens corresponen 21.000€, que serviran per ampliar la dotació de les partides destinades a garantir els ingressos suficients a les famílies per assegurar la cobertura de les seves necessitats bàsiques, per cobrir contractacions laborals (substitucions, serveis nous o personal de suport) i projectes derivats de l’emergència sanitària, com ara el reforç dels serveis de caràcter domiciliari, adreçats principalment a la gent gran, persones amb discapacitat o en situació de dependència, per compensar el tancament de menjadors, centres de dia, centres ocupacionals i similars.

El paper dels serveis socials ha estat clau per fer front a les necessitats de les famílies i gràcies a l’esforç de les treballadores i treballadors dels serveis socials municipals s’ha pogut donar cobertura a les famílies que ens ho han sol·licitat.

Estiu 2021

CURSOS DE LLENGUA CATALANA

Cursos: de juny a setembre
Tallers de conversa: agost i setembre

INSCRIPCIONS: DEL 3 AL 14 DE MAIG

llengua.iebalearics.org

971 17 76 04 / ensenyament@ieb.caib.es

CONSELLERIA D'EDUCACIÓ I FORMACIÓ PROFESSIONAL
FONS EUROPEUS D'INICIATIVA D'EMPRESA
UNIVERSITAT DE MALLORCA
2020-2021

COL·LABORADORS:
AJUNTAMENT DE CALVIÀ, AJUNTAMENT DE LLUCMAJOR I
AJUNTAMENT DE PALMA

Lluita contra el moscard tigre

Per evitar la proliferació de larves, buidau les petites acumulacions d'aigua que hagin produït les darreres pluges al vostre jardí, corral o terrassa.

ARA HA FET VINT ANYS . . .

Del que passà a Mancor durant el segon trimestre de l'any 2001, recordarem:

Dia 7 d'abril es realitzaren proves per proveir la plaça de bibliotecària municipal, aconseguint-la Margalida Mateu.

Dia 12 de maig, organitzat pel RACÓ DELS JOVES, se celebrà un concert de rock a càrrec del grup català "QUÈ MÉS VOLS".

Dia 26 de maig es reobrí el cafè ES FORN després d'una profunda remodelació. Seria regit per en Tolo Mateu.

Dia 27 de maig l'Ajuntament organitzà una excursió al puig de Galatzó amb 90 participants.

Dia 30 de maig es clausurà l'Escola de Pares amb una xarrada sobre la SIDA a càrrec de Matilde Borràs.

Dia 31 de maig acabà la consulta de pediatria a Mancor. A partir de llavors els nins malats tingueren que esser portats a Inca.

Els dies 2 i 4 de juny se celebrà la X DIADA DE PINTURA.

De les festes patronals destacarem:

El pregó a càrrec de Bartomeu Barceló, ex-metge de Mancor. Una desfilada de moda. Sessió de cinema a la fresca. Multitudinari concert de rock a la plaça de Dalt. Revetla amb balls de saló. La ritual celebració eucarística. El XXVII HOMENATGE A LA GENT GRAN. Però l'acte més exitós fou el play back que organitzà el CLUB D'ESPLAI S'ESTEL. I una amollada de focs artificials per acabar.

El darrer dia del mes de juny es reobrí la piscina municipal que havia estat tancada per obres.

L'equip infantil de futbol 7 del CE MONTAURA es proclamà campió de Mallorca en la seva categoria.

En el Gran Premi Sant Joan 2001 de karts es proclamaren guanyadors Tomeu Bestard a la categoria esport i Biel Arrabal en el superesport.

L'entrevista del trimestre fou feta al matrimoni format per la mancorina Maria Mateu Solivellas *Moreneta* i a l'inquer Antoni Planas Busquets.

Durant el trimestre moriren: Dia 6 d'abril Esperança Martorell Soler de *ca na Tonina Grossa* als 81 anys. Dia 14 d'abril, a Ciutat, morí Maria Noguerol Moyer, coneguda com *na Torres*, als 96 anys. I dia 6 de juny morí Nicolau Moranta Horrach de *Santa Llúcia* als 87 anys.

Naixements: Fou inscrit el naixement d'Antoni Navas Coll que havia nat dia 24 de març passat. Dia 24 de maig nasqué Miquel Martorell Ramis.

Es casaren: Dia 7 d'abril la mancorina Margalida Amengual Gual amb el pollencí Jeroni Cerdà Jiménez.

El mateix dia, a la Porciúncula, es casaren el mancorí Joan P. Casillas Fontanet i Maria A. Femenias Moratino, de Ciutat. Dia 12 de maig es casaren Jaume Daniel Reynés d'Alcúdia i Maria I. Ramon Mateu d'ascendència mancorina. Dia 19 de maig es casaren el mancorí Joan M. Moranta Frontera i Margalida I. Ramon Mateu de Ciutat.

(De MONTAURA núm. 55)

Gabriel Fiol Mateu

ENTREVISTA

MATEU MOREY BARCELÓ i ANTÒNIA MORRO TORRENS (*can Fressa*)

El divendres dia 21 de maig, com teníem ja concretat amb els nostres entrevistats, acudírem a ca seva al carrer Orient, molt a prop del Casal de Cultura. En Mateu i n'Antònia ja ens esperaven, havien berenat i estaven disposats a respondre les nostres preguntes.

Acomodats a la sala d'estar, preparada l'enregistradora, començàrem l'entrevista.

En primer lloc ens podríeu dir la vostra data de naixement?

Jo vaig néixer –diu en Mateu– dia 10 d'agost de 1932, enguany en faré 89, vaig néixer a Puigpunyent. Allà era conegut per en Mateu “Masset”.

Jo –diu n'Antònia– vaig néixer dia 1 d'agost de 1938 a Mancor, enguany en faré 83. A Mancor em coneixen per n'Antònia de can Fressa.

Tu, Mateu, quan vares deixar Puigpunyent?

Jo hi vaig estar fins que me vaig casar que passàrem a viure a Inca.

Quines feines feien els vostres pares?

Contesta en Mateu i diu: Es meus pares feien de pagesos, estàvem a sa possessió de Son Balaguer de Puigpunyent. Aquesta possessió era de don Gabriel Alzamora, que va ser batle de Palma. Jo hi vaig fer feina des que tenia 7 anys fins an es vint. Me posaren sa collera prest. Era germà de sis.

I tu, Antònia, els teus pares què feien?

Noltros teníem finques i mun pare les cuidava amb es meu germà Joan. Mun pare estava molt malalt i ell li ajudava. Mu mare en tenia prou amb ses feines de ca nostra, perquè érem molts, érem set.

Quants de germans heu tengut a cada família?

A ca nostra –diu en Mateu– érem quatre germanes i dos germans. Jo era es segon, sa major era una germana, na Catalina. Només jo i sa meva germana Antònia som vius, tots ets altres han mort.

Noltros –diu n'Antònia– érem sis nines i un nin. Na Catalina, era sa major, sa segona na Margalida, es tercer era s'únic germà, en Joan, després na Pereta, jo, na Paca i n'Elionor. Des set ja n'hi ha quatre de morts, només vivim ses tres darreres, jo que visc a Mancor i na Paca i n'Elionor que viven a Binissalem..

Sabem, Antònia, que ta mare va estar molts anys malalta i va morir quan encara tu eres molt petita? Sí. Mu mare va morir a quaranta-vuit anys i jo només tenia deu anys; ses altres, ses dues més petites, una tenia poc més de quatre anys i n'Elionor, que és sa darrera, només en tenia dos. Ho passàrem molt malament.

Ara parlarem un poc de l'escola. Tu, Mateu, hi degueres anar poc si a set anys ja et posaren a fer feina?

Jo vaig anar a ca ses monges fins que me vaig posar a fer feina en es set anys. Llavors vaig anar dos hiverns, una hora cada vespre, a un que donava escola a ca seva. No vaig anar pus a escola.

I tu, Antònia on anares a escola?

Jo vaig anar a ca sa mestra i no hi vaig anar molt de temps perquè mu mare va morir i jo havia d'ajudar a ses germanes més petites. Hi anava quan podia, perquè m'agradava molt anar a escola. Sa mestra era donya Pepita i s'escola estava damunt ca l'amo en Miquel “Escolà”, que va ser batle de Mancor.

Quan vàreu fer la primera comunió?

Jo –diu en Mateu– la vaig fer un dimarts dematí. No hi va haver festa ni res de res, ni xocolata ni ensaimada, res. Jo tenia vuit anys.

Jo a sa primera comunió vaig tenir molt mala sort –diu n'Antònia– aquell any mu mare va morir. Vaig combregar amb un vestidet negre, quan tenia 9 anys. Llavors fèiem dues comunions, vaig fer sa primera an es set anys, mu mare encara era viva, però a sa solemne, an es 9 anys, mu mare ja havia mort. Vàrem anar a combregar i tampoc no fèrem res.

Passem a parlar un poc de la feina que heu fet. A la possessió de Son Balaguer, Mateu., quina feina fèieu? A sa possessió hi havia un parell d'homes. D'hivern fèiem feina a jornal i d'estiu fèiem carbó i tot lo que trèiem des carbó era nostre. D'hivern fèiem oli, eixermàvem, exsecallàvem i altres feines.

Tu, Antònia, on vares fer feina?

Jo vaig anar a collir oliva un parell d'anys, an es Rafals, a Son Lluc i a Can Massip. Per cert a Can Massip va ser on va caure ta mare, jo estava en es tall devora ella.

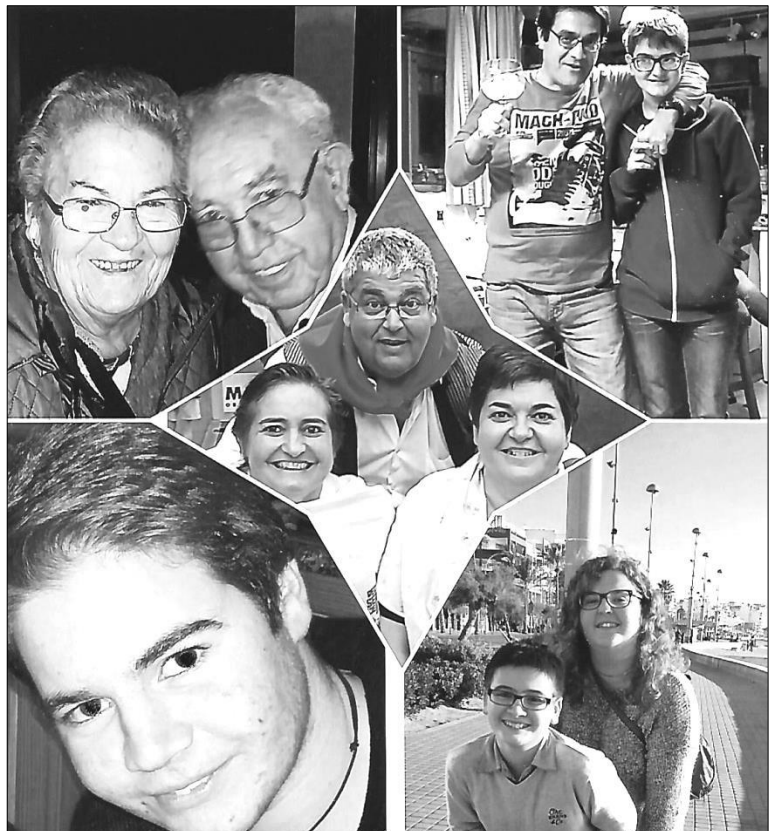
Jo en tenc record de quan va caure mu mare, jo era molt petit. La varen dur a la clínica Ferrer d'Inca perquè s'havia xapat es nas. Ella sempre deia que li cosiren el nas malament i li deixaren tort.

Tu, Mateu, vares fer feina a altres llocs o sempre, fins als vint anys, estares fent feina a Son Balaguer? Sempre vaig fer feina allà. Després vaig anar a fer es servici a Infanteria. Vaig tenir sort perquè hi va haver excés de cupo i només en vaig fer tres mesos i sempre vaig estar a Génova a Son Suredeta, hi havia uns barracons.

Donem un passa més. Com va ser que vos coneguèreu, una de Mancor i un de Puigpunyent?

En Mateu no s'ho va haver de pensar gens, i digué: *Va venir a cercar-me a ca nostra.*

Tots vàrem riure de debò. Com va ser això? N'Antònia pren la paraula i diu. *Jo t'ho explicaré. Noltros estàvem a ca nostra, mun pare ja era mort –va morir cinc anys després de mu mare– i es meu germà Joan era com es nostre pare. Un dia ell em digué, Antònia podries venir amb jo a collir oliva a Son Noguera, una possessió també de Puigpunyent. Jo hi vaig anar. Allà vaig conèixer ses germanes d'en Mateu que venien a collir amb noltros. Elles varen ser molt amables i un dia em digueren, has de venir a ca nostra –era un dissabte que noltros haviem quedat allà, no venguèrem a Mancor aquell dissabte–. Jo vaig anar a ca seva i, xerrant-xerrant, son pare i sa mare va resultar que havien conegut molt mun pare perquè havia anat amb en Joan a exsecallar per allà. Ells em digueren que havien conegut un home de Mancor que li deien Pep. Jo les vaig dir que aquest era mun pare. Aquest dia el vaig conèixer. Per això ell me diu que vaig anar a cercar-lo.*

**En Mateu i n'Antònia amb tots els membres de la família
filles, gendres, nets i neta**

Idò allà va començar l'enamorament. Vàreu festejar molts d'anys?

Quatre o cinc anys –contesten tots dos–. Però en Mateu hi afegeix i diu: Jo anava a festejar a Inca perquè ella feia feina allà.

I on feies feina llavors, Antònia?

Estava llogada a ca sa senyora Figueres que era sa dona des metge Rogelio. Estaven an es carrer Toni Fluxà, però es metge ja era mort. Hi havia una filla seva que estava casada amb es dentista Ramis. Era un casa senyorial amb un bon jardí.

Quin dia vos casàreu?

Mos casàrem dia 29 de juny, es dia de sant Pere, a santa Maria la Major l'any 1953 –diu n'Antònia– per Sant Pere va fer 58 anys.

Els nuvis amb els pares d'en Mateu, Francesc Morey i Antònia Barceló

Els nuvis amb els padrins joves de n'Antònia, Joan Torrens i Catalina Morro.

De casats vivíreu a Inca?

Sí. Vàrem viure an es carrer Toni Fluxà, núm. 37.

Quina feina fèieu llavors? Jo –diu en Mateu– an es vint anys vaig anar a fer feina a Ibèria i després de casat hi vaig seguir encara dos anys. Allà feia feina només quatre o cinc mesos. Ets altres mesos exsecallava i feia altres feines des camp, anava amb so meu cunyat Tomeu. Més endavant vaig comprar un Citroën dos cavalls i vaig començar a anar per ses places a vendre verdura i fruita. Teníem ses nines petites i jo hi anava tot sol.

En Biel li demana si quan anava a treballar a Ibèria anava a Son Bonet?

No, ja anava a Son Sant Joan. Es primer any a s'aeroport totes ses casetes i dependències eren de fusta. Llavors començaren a fer obra.

Heu tengut dues nines?

Sí. N'Antònia, que és sa major que viu a Alaró i na Pedrona que viu a Mancor.

I quants de nets?

Una nina i tres nins. N'Antònia té una nina, que nom Catalina i un nin, que nom Mateu; na Pedrona té dos nins, un nom Joan i s'altre Mateu.

Sabem que tu Mateu, ja de casat, vares tenir problemes de salut, un problema de pàncreas i un accident fent oli, ens ho pots explicar?

Es pàncreas el vaig superar però s'accident... veus? –ens ensenya la seva mà– un dit manco i un altre que no el vaig perdre però va quedar tort. Va ser a Son Roca, una possessió de Puigpunyent, a una tafona que només hi havia una biga. Hi havia biga i premsa. L'amo digué que haviem de fer sa premsa neta. Sa premsa du una roda més petita i una molt grossa, com una roda de carro. Noltros haviem de llevar sa grassa que tenien ses rodes. Jo vaig agafar un pot i petroli i un altre home tenia esment an ets engranat-

ges. Jo feia net amb un pedaç i aquell home enlloc de girà bé sa roda, va tornar enrere, només un pam, però jo ja vaig tenir es dit enmig agafat.

El matrimoni amb la família de n'Antònia a l'església el dia de les seves noces d'or. La germana Elionor, l'esposa del seu germà Joan, Joana Pericàs, la germana Francisca i el seu espòs Llorenç

Qualcú mos va dir, Antònia, que de casada t'agradava molt fer berenars i qualche bauxa amb les teves germanes, és veritat?

Sempre hem estat molt juntes. Es diumenges dèiem, avui on anam? I ja mos replegàvem i a berenar juntes ses germanes. N'Elionor, que va sortir de monja, tenia molta d'il·lusió de venir amb noltros. Vàrem perdre mun pare i mu mare, però sempre vàrem tenir aquella unió. Quan venien ses festes de Mancor, com que ca nostra sa casa estava buida, fèiem net i veniem a festa. Mos trobàvem juntes a ca nostra i dinàvem allà totes amb ses nostres famílies.

Seguim parlant de la feina. Sempre

vàreu treballar venent fruita pels pobles fins que vos arribar la jubilació?

No, llavors vàrem comprar una botiga a Inca, la vàrem tenir vint-i dos anys. Estava a una casa que compràrem on ara na Pedrona té sa seva tenda, fa cantonada entre es carrer de ses Germanies (de sa plaça des toros) i es camí que ve de Mancor cap a dins Inca. Durant aquests anys –diu en Mateu– jo anava pes pobles i ella quedava a sa botiga d'Inca.

Quan vos va arribar l'edat de jubilació, com ho decidíreu?

Quan jo vaig complir s'edat de jubilació –diu en Mateu– me vaig jubilar. Però degut a què mos guanyam de sis anys, ella encara no se podia jubilar perquè no tenia s'edat, a més havia de continuar pagant per poder cobrar quan se jubilàs. Llavors posàrem en nom seu sa furgoneta i es negoci d'anar a vendre per ses places. A partir de llavors jo només feia de xofer, fins que ella se va jubilar. Es mercat d'Alaró era i crec que encara és molt bo, allà hi ha molts d'estrangers residents. A una part del poble, conegut com es Damunts, n'hi ha molts d'estrangers.

Sabem que a Alaró, quan tu, Antònia, te jubilaes et feren un bon homenatge, com va ser?

Va ser una gran sorpresa –diu n'Antònia–. Va venir es “concejat” responsable des mercat, i jo vaig dir i ara què passa i mos entregà una placa. Mos feren fotos, per cert –diu en Mateu– les mos va fer en Miquel que ara està an es bar de sa piscina de Mancor.

Grup de familiars el dia de la celebració de les noces d'or

En Mateu i n'Antònia m'ensenyen un full doble on hi ha recollit, a més de tres fotos del dia de l'homenatge, el que digué la premsa aquells dies. També recull una entrevista que les feren. Al final en farem una mica de resum.

Ara seguim parlant d'altres temes. Com a membres de l'Associació dels Amics de la Tercera Edat heu participat en cursos i activitats de l'associació?

Si hi hem anat molt, excepte ara que tot es va aturar per aquest virus. Jo –diu n'Antònia– vaig ser de ses primeres que vaig anar an es Taller de Memòria, hi vaig anar molt de temps, ho vaig deixar perquè sa cama me feia molt de mal i me costava caminar. Primer anàvem a sa sala de sa tercera edat en es Casal de Cultura i després anàrem a s'Ajuntament. .

Viatges n'heu fet?

Si hem anat a Eivissa, Maó i altres lloc d'Espanya; també a Portugal; anàrem a França –diu en Mateu– amb una germana meua que ja és morta; també a Alemanya amb un grup de Lloseta.

Actualment com passau el dia?

Ara estam aquí dedins, mos cuidam i mos barallam, – tots dos riuen de bons i veres–. Cada dematí, quan hem acabat ses feines d'aquí, anam a fer un “cortado” fins a les dotze, dotze i mitja.

Amb els nets vos duis bé, quan d'anys té sa major?

Té 22 anys; amb tots quatre mos duim bé, els estimam molt.

Ara tu, Antònia, com a mancorina d'arrel i tu, Mateu, com a mancorí d'adopció, què dirieu a les persones del poble que segurament llegiran aquesta entrevista?

Jo trob –diu n'Antònia– que Mancor ha canviat molt, no és com abans. Altre temps sortíem i coneixíem tothom, ara hi ha molta gent que no conec i no me coneixen a jo. Quan venguérem aquí mos presentàrem a tots es veïnats, mos saludam, però no és com abans que sempre es veïnats mos fèiem molt, ara no és així, antigament hi havia més familiaritat, ara sa gent fa una altra classe de vida.

HOMENATGE A ALARÓ

(traduït al català el text recollit al full doble que els entregaren)

Arriba la retirada després de 36 anys al mercat.

El dia 13 de setembre de 2003. Alaró va acomiadar a dos fidels venedors de fruites i verdures a la cita setmanal a la plaça.

El mercat setmanal d'Alaró, a la plaça de la Vila, va viure aquest dissabte uns emotius moments en l'acte d'homenatge, que l'Ajuntament va dedicar als venedors Mateu Morey i Antonia Morro. Aquest matrimoni ha decidit ara jubilar-se i per aquesta raó aquest cap de setmana era l'últim que acudien a Alaró, després de 36 anys de visites setmanals al seu lloc de venda de fruites.

El tinent de Batle, Antoni Rebassa i la regidora Margalida Llinàs varen fer entrega d'una placa d'agraïment pel suport prestat per aquesta parella al mercat alaroner i la seva constància durant tant de temps. L'acte va concloure amb els aplaudiments que els varen dedicar a n'Antonia i en Mateu els seus companys venedors i els seus habituals clients del poble.

Una clienta, Margalida Rosselló, veïna d'Alaró, s'expressava amb aquestes paraules: *Em trobaré molt estrany en venir al mercat i no trobar-me en Mateu i n'Antònia. Han estat dues persones de les que desitges que t'atenguin, per la seva amabilitat, sinceritat i els productes que ofereixen. Els trobarem a faltar.*

Entrevista que les feren a Mateu Morey i Antònia Morro.**Quins records té de les seves primeres estades al mercat de Alaró?**

Veníem amb un dos cavalls, carregat de verdures i fruita. Mos instal·làvem amb ets altres venedors a sa "porxada" de s'Ajuntament. Hi cabíem tots. Després mos trasladaren a sa plaça es dissabtes dematí, més endavant es va canviar es dia de mercat passant a divendres. En es tres últims anys, finalment varen tornar a optar pes dissabtes.

Anècdotes. ..

Ha estat un mercat on sa gent sempre ens ha apreciat molt. Ets alaroners i alaroneres són molt exigents amb sa qualitat des productes i hem respectat ses seves preferències. En una ocasió, d'hivern amb molt de fred, vaig agafar un costipat de campionat. Quan es clients ho varen veure, aviat varen acudir an es lloc una persona amb una tassa calenta de cafè amb llet, una altra amb un sobre de Frenadol i un tercer amb un producte natural. Crec que no tornaré curar un costipat tan ràpidament.

Les seves arrels tenen a veure amb el món rural?

Sempre he estat vinculat a s'agricultura. Primer vaig tenir un petit hort que produïa sa nostra pròpia collita i dic nostra, perquè he estat acompanyat en tot moment de sa meva dona, Antònia. Ens vàrem iniciar amb un comerç de venda de productes agrícoles a Inca que vàrem mantenir fins fa uns anys, que decidírem traspasar-lo a sa nostra filla, ella va canviar de modalitat comercial. Amb es temps, per treballar d'una forma més descansada, vàrem decidir deixar s'hort i desplaçar-nos cada dia a Mercapalma.

Sempre s'ha parlat de la duresa de la feina del camp però, i els que es dediquen a la venda dels productes?

Eixercar-se cada dia a les cinc per anar a cercar es productes, tornar a sa botiga, descarregar i, altra vegada, agafar es cotxe per anar an es mercat des poble corresponent, és molt dur. Estam cansats i ja és hora de jubilar-se. Avui serà s'últim dia de mercat.

Continuaran els seus descendents exercint l'ofici de placers?

No. Amb sa meva dona i jo es tanca un cicle generacional. Tenim dues filles, una té un negoci dedicat a sa merceria i s'altra és assistenta social.

Sorpresos pel reconeixement que vos acaben d'oferir?

Molt. No mos ho esperàvem, simplement havíem comunicat a s'Ajuntament que deixàvem es lloc de sa plaça per jubilació. Agraïm, tant sa meva dona com jo, es detall. Això honora an es que s'han acordat de noltros en aquests moments, an es quals sempre sa nostàlgia i es sentiments seran present amb noltres. Gràcies a s'Ajuntament i gràcies an ets alaroners.

Hem passat una estona agradable i hem reviscut la vida de dues persones, que malgrat siguin de pobles diferents i molt distanciat, un dia uniren les seves vides i han complit ja els 58 anys de matrimoni, una llarga vida. Que com han manifestat a vegades discuteixen, com a totes les famílies, però s'estimen molt. Amb nostàlgia han recordat temps passats i que ja no tornaran. Ambdós, membres de dues famílies nombroses i que ho passaren malament en els anys de la seva infància, vivint circumstàncies familiars complicades i difícils. Que molts d'anys puguem gaudir de la vostra companyia i estima.

Jaume Gual Mora

DE TOT UN POC... COSES DE CA NOSTRA

QUI DIES PASSA, ANYS EMPENY

Juliol

Generalment, durant el mes de juliol s'acaba la sega i la batuda dels cereals, la qual cosa donava peu a fer festa per celebrar la collita i la finalització d'una de les tasques camperoles més dures.

A Mallorca, antigament, en acabar la batuda si alguna possessió propera encara no havia enllestit la tasca, els veïns que sí l'havien acabada els hi feien befa. També era costum fer grans sonades de corn marí en senyal d'alegria per haver acabat la sega i la batuda. A alguns indrets de l'illa, el batedor que acabava més aviat era proclamat com a heroi de les messes, i es vestia estrafolàriament per anar per les possessions veïnes a fer broma i a cercar raons als jornalers que encara no haguessin acabat.

Diuen que els qui neixen el mes de juliol són llunàtics i ganduls i els qui venguin al món en dies senars seran poc afortunats. També és creença popular que el mes de juliol congria baralles i discussions, diuen que és el mes de la fúria i la bogeria. I també és el temps més desfavorable pels qui pateixen de mal de cap.

Festes.- El primer diumenge de juliol, dia 4, és la festa del Sant Crist de la Sang. Dia 10 Sant Cristòfol és el patró de s'Arenal i Biniali, popularment és advocat dels conductors. Dia 16 és la Mare de Déu del Carme, les processons marítimes es fan a molts localitats de la mar. Dia 20 és Santa Margalida. El dia 21 és la festivitat de Santa Praxedis, patrona del municipi de Petra i per tant festa grossa al poble on com sabem *"el dimoni s'hi va retre"*. Dia 22 Santa Magdalena i dia 25 Sant Jaume. Dia 28 és Santa Catalina Tomàs i dia 30 és la festa dels Sants Abdó i Senten, festa a Inca. Acaba el mes amb la festa de Sant Ignasi, dia 31.

Cavalcada de la Beata Catalina Tomàs

Dites i gloses: *"Pel juliol, pobres dels qui estan al sol"; "el gram mor tot sol, si es llaura per la lluna vella de juliol"; "nit de juliol pluja no vol". Jo ja fris d'haver arribat / a Sant Jaume, que fan festa, / i a tu, al-lota llesta, / poder-te pagar es gelat".*

Agost

Mes de 31 dies, vuitè de l'any segons el nostre calendari (gregorià) i sisè del primitiu calendari romà anomenat Sextilis. A causa d'una aplicació incorrecta de la intercalació de l'any de traspàs en el Calendari Julià, l'emperador August hagué de decretar que durant dotze anys no hi hagués cap any de traspàs. Per aquesta raó el Senat de Roma decidí canviar el nom de Sextilis pel d'Augustus, en honor del primer emperador. També varen decidir que el mes d'Augustus tengués els mateixos dies que el de Julius i li varen afegir un dia que llevaren al mes de Februarius deixant-lo en 28 dies.

A Mallorca es creu que si plou per la lluna d'agost en plourà nou de seguits, i si plou per la lluna nova i per la vella, assegura la pluja per tot l'any. La lluna vella es té per dolenta per animals i plantes i d'aquí tenim el costum de fer formiguers, netejar els corrals de paràsits i matar insectes en lluna vella.

Festes.- Dia 1 és Sant Feliu, patró de Llubí, se celebren les festes patronals. Dia 2 la Mare de Déu dels Àngels, festa a Pollença. Dia 10 Sant Llorenç, és el patró dels bibliotecaris, cuiners i miners, advocat del

Lluita de moros i cristians a Pollença

foc i dels oficis que s'hi relacionen. Dia 15 és l'Assumpció, és commemorada la mort de la Mare de Déu. Dia 20 Sant Bernat i dia 24 Sant Bartomeu.

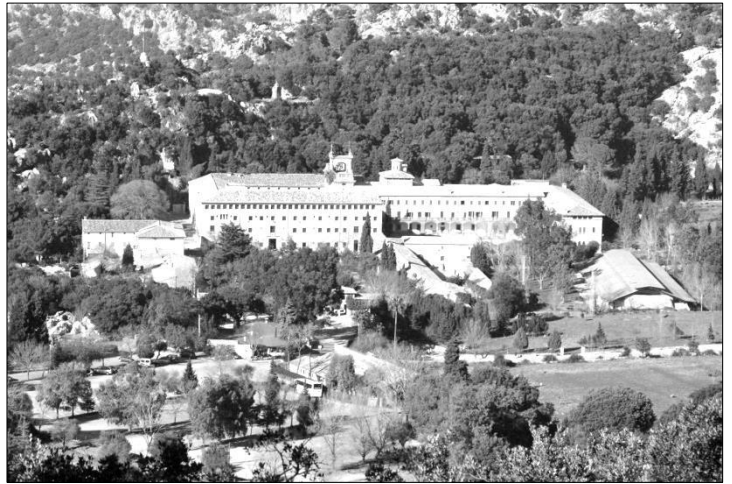
Dites i gloses: “Jo t'estim, però m'ho call, / i s'amor més me revé; / me'n pren com lo formiguer / que crema davall davall”. “Les nits d'agost, les més clares de l'any”; “quan l'agost plora, la

verdura és bona”; la nit de Sant Llorenç, els estels cauen del cel”; “per la Mare de Déu d'Agost, a les set ja és fosc”.

Setembre

Amb el mes de setembre es pren consciència que l'estiu s'acaba; les hores de sol ja s'han escurçat, les temperatures comencen a baixar, els colors i la flaire del camp canvien. La vida torna a prendre el camí de la rutina i de la roda quotidiana. És el moment final d'un cicle agrícola i l'inici d'un altre, i la idea ininterrompuda de mort-naixement que suggereix la naturalesa està estretament associada al ritme lunar, observat des de l'antigor per l'home. Es té la sensació que les coses ja no són igual, que el temps va més "boig" que mai; els arbres i els animals són els primers que se'n temen i que ho paguen. Molts d'arbres van com malaltissos i els ocells també van desbaratats. Això també influirà en el comportament de les persones, i en les relacions mateixes.

Festes. Dia 8 és la Mare de Déu de setembre, és festa a Lloseta. Dia 12 és el nom de Maria i la Festa de la Mare de Déu de Lluc. Dia 21 és Sant Mateu, festa grossa a Bunyol. Dia 23 és Santa Tecla, festes patronals a Biniamar. Dia 24 la Mare de Déu de la Mercè, patrona de les presons. Dia 26 los sants metges, Cosme i Damià, festa a Pina. Dia 29 festa dels arcàngels Miquel, Gabriel i Rafel, que abans se celebraven a dies diferents.

Dites i gloses: “A setembre, carabasses”; “al setembre, el vi està per vendre”; “dels dotze mesos que hi ha, el setembre és el més malsà”; “ser més apegalós que les mosques de setembre”. “Ai, tardor!, trista tardor! / que deixes s'estiu darrera / i sa roja polseguera / per entrar dins s'amaror”.

Santuari de Lluc

Fases lunars

Juliol. Quart minvant, dia 1, a les 23.10 h. Lluna nova, dia 10, a les 03.16 h. Quart Creixent, dia 17, a les 11.12 h. Lluna Plena, dia 24, a les 04.37 h. Altre Quart Minvant, dia 31, a les 15.16 h.

Agost. Lluna nova, dia 8, a les 15.50 h. Quart creixent, dia 15, a les 17.19 h. Lluna plena, dia 22, a les 14.02 h. Quart Minvant, dia 30, a les 09.13 h.

Setembre. Lluna nova, dia 7, a les 02.52 h. Quart creixent, dia 13, a les 22.30 h. Lluna plena, dia 21, a les 10.54 h. Quart minvant, dia 29, a les 03.57 h.

Equinocci de tardor. Dia 22 de setembre de 2021, a les 20:21 comença la Tardor. El flux solar és perpendicular a l'eix de la Terra, cosa que fa que el dia i la nit duren igual.

LA NOSTRA LLENGUA

Refranys populars. *Al juliol, ni dona ni caragol.*

En aquest mes fa massa calor per tenir relacions amb la dona i massa calor perquè surti el caragol, ja que surt després de ploure i al no són freqüents les pluges. Ni una cosa ni l'altra no és recomanable, com tampoc ho són el porc ni el sol: *Pel juliol, ni porc ni sol*. La realitat és que durant els mesos d'estiu la feina del camp és molt dura i necessària i convé no distreure-se'n.

Aquest refrany té moltíssimes variants i afegits. Alguns ho fan extensiu a l'agost: *Agost i juliol, ni dona ni caragol*. I alguns ho allarguen al juny: *Juny i juliol, ni col ni caragol*. Evidentment el temps i la calor estiuenca no són iguals a tots els indrets i cadascú adapta el refrany al seu gust, a les seves necessitats i realitat. I, per si queden dubtes, allarguem-ho a tot l'estiu: *Juny, juliol i agost, ni dona ni col ni most*. Però vos voleu curar en salut: *Maig, juny, juliol i agost, ni caragol, ni dones ni most*. També hi podem trobar alguns eufemismes que amaguen el veritable sentit del refrany: *Al juliol, ni cuca ni caragol*.

També hi ha el refrany que es cura en salut i deixa entreveure la voluntat real: *Al juliol ni dona ni caragol, però caragol i dona tot*

l'any és bona. Deixa-m'ho anar, és cert el que el cap ordena, però el cor mana. *Tants de caps, com de barrets!*

En entorns mariners, hi afegeixen el peix, que sembla que tampoc no és bon mes per pescar-ne: *En juliol, ni peix, ni dona, ni caragol*.

Una frase feta. *Esser un tros d'ase.*

Ja sabem que el nom d'ase aplicat a una persona vol dir que aquesta és beneïta, esburbada o ignorant. Però el que crida l'atenció és que sigui *un tros de ...* ja que d'un ase no en solem fer trossos. Possiblement sigui per introduir paraules ofensives i per reforçar-les, com "*tros de banc*", "*tros de beneït*". És curiós que l'expressió *tros de ...* com a figura retòrica, anomenada antífrasi (*usar un mot o una expressió per dir el contrari del que significa*) es fa servir, no per infravalorar una cosa, un animal o una persona, sinó per enaltir, per exemple: "*És un tros d'home*", un individu molt alt, o "*És un tros de dona*", una dona esplèndida, escultural.

Usos lingüístics. **Jugueta, joguina, jugueroi.**

Quina de les paraules sinònimes **jugueta** i **joguina** és millor?

Jugueta és la paraula més antiga de les dues. Però no és elusiva de Mallorca i Menorca (a Eivissa empren **jugueroi**), sinó que l'empren també a València, encara que allà ha estat substituïda per **jogueta** (mot que també és l'usat a Perpinyà).

Aina Moll diu que la paraula **jugueta** està documentada per primer cop a Mallorca l'any 1455, però en la forma **jogueta** (amb o perquè en el nom de l'objecte s'interfereixen les paraules **joc** i **jugar**), i vint-i-cinc anys després, ja apareix amb **u** a Mallorca. En canvi, **joguina** és documentat el 1647 a Catalunya.

Quant al seu origen, **jugueta** sembla un diminutiu del substantiu **juga**. **Joguina** és d'origen desconegut i sembla que primitivament degué tenir el significat de “moixonía, moixaina”, que encara conserva (jocs, accions per a carenar o entretenir un infant, un animal, etc.)

Per tant podem concloure que **jugueta** i **joguina** són dos mots correctes, també **jugueroi** a Eivissa.

Mots en desús

Fresa. Substantiu femení, datat del segle XV. Podem dir que és sinònim de “renou”, el renou que delata una acció, la presència d'algú. Ex: *Me'n vaig anar sense fer fressa*.

Altres accepcions: a) Senya (excrement, petjades, olor, etc.), b) Soroll, renou, c) Disfressa (Voleu fresses?)

Folgar. Verb intransitiu o reflexiu. Documentat a meitat del segle xv. Deriva de llatí tardà “follicare”, *esbufegar, manxar, moure's com una manxa*. Significa divertir-se, fer festa, passar el temps plaentment. Ex: *El mes d'agost folgarem de dia i de nit*.

Altres accepcions: a) Prendre gust; entretenir-se plaentment. b) Alegrar qualcú parlant-li de manera agradable o de coses que li plau d'oír. c) Estar en repòs, no treballar

Gabella. Substantiu femení. Documentat a final del segle xv. Deriva del significat originari de *gabella*, que per influx de *gavella*, pren el significat d'*aplec d'interessos*. És l'aplec de dues o més persones unides per un fi determinat. L'expressió, *Fer gabella*, suposa avenir-se bé amb alguna persona, entendre's. Ex: *El meu veïnat és molt esquerp, no fa gabella amb ningú.*

Altres accepcions: a) Impost que antigament es cobrava damunt la compra o venda de certs articles de primera necessitat. b) Estanc, monopoli oficial d'un objecte de comerç. c) Magatzem on es guardaven productes. d) Aplec de dues o més persones que s'entenen per a un fi determinat.

Ressenya bibliogràfica

L'escriptor Sebastià Alzamora ha elaborat aquesta novel·la literària a partir de les biografies de dos il·lustres i universalment coneguts mallorquins, amics i antagònics, Joan March, financer, i Joan Mascaró, filòleg i traductor, ambdós naturals de Santa Margalida i amb vides entrunyellades i peripècies vitals gegantines.

Ambdós assoliren una importància internacional per raons ben diferents i oposades: March, per la seva intensa activitat financera i d'alta política, i Mascaró, per la seva activitat filològica com a professor universitari a Cambridge, traductor i divulgador del pensament hindú a la cultura occidental. La novel·la ja va assolir tres edicions durant l'any 2020 (gener, febrer i juny).

Bibliografia:

ARA BALEARS, 7 juliol 2018. *Com xerram, parlam, rallam*.

MARIN, Carles. *Els refranys i les frases fetes*. Editorial Moll. Palma 2006

MOLL MARQUÈS, Aina. *Linia directa amb la campanya de Normalització Lingüística, III*. Documenta Balear, S.A. Palma, 1993

PÀMIES, Víctor i PALOU, Jordi. *Els 100 refranys més populars*. Cossetània Edicions. Valls 2002.

SERRA PUJOL, Pere Juli. *Els mots en desús del català de Balears*. Lleonard Muntaner. Editor, Palma 2010.

Jaume Gual Mora

PARRÒQUIA DE SANT JOAN BAPTISTA

Amb la calor de l'estiu torna la festa del nostre patró, Sant Joan Baptista. Certament encara no hem pogut fer unes festes patronals completes, però cada vegada es veu amb més esperança la llum al final del túnel. De fet, enguany a l'església ja podíem tenir el 100 % de l'aforament, sempre guardant les distàncies de seguretat.

L'eucaristia del dia de Sant Joan fou presidida per Mn. Marià Gastalver, prior del Santuari de Lluc, i celebrada pels preveres i diaca de la nostra Unitat de Pastoral. Vàrem comptar amb la presència del consistori municipal en ple. L'Agrupació Festa Pagesa va fer el ball de l'orferta. Els cants de la celebració varen estar a càrrec del Cor Parroquial.

Entre els difunts pels quals oferírem sufragi, cal esmentar el nostre germà Macià Colom Amengual, que enguany ens va deixar per passar d'aquest món a la casa del pare. Ben conegut pel seu caràcter jovial, i per la seva simpatia, sempre havia estat present cantant en el cor el dia de Sant Joan. Enguany ho feia des del cel.

Recordam dues efemèrides:

1.- Els 250 anys de l'erecció de la *vicaria in capite* de Mancor: aquest esdeveniment suposava una major independència de la parròquia de Sant Llorenç de Selva. Amb motiu d'aquest esdeveniment, el nostre historiador, Biel Fiol, ens preparà unes làmines commemoratives, amb els noms de tots els vicaris in capite que ha tingut Mancor, entre els quals destaquen el primer Mn. Bernat Nadal i Crespi, qui posteriorment fou bisbe de Mallorca, i el darrer, Mn. Joan Femenia Payeras, que fou el primer rector quan es va elevar a la categoria de parròquia, l'any 1913.

2.- Els 30 anys d'escolà d'en Macià Colom Jaume. Amb motiu d'aquesta efemèride se li va fer entrega d'una placa, en agraïment a tots aquests anys en què ha prestat aquest servei, esperant que continuï per molts anys. La placa diu així:

"La Parroquia de Sant Joan Baptista de Mancor de la Vall, en agraïment a Macià Colom Jaume, pels seus 30 anys de servei prestat desinteressadament. Festes patronals de l'any 2021."

Esperam que l'any que ve ja s'hagi pogut superar la pandèmia i puguem celebrar amb total normaltat les festes de Sant Joan.

La figura de Sant Joan Baptista vista per un historiador jueu del segle I

Estam acostumats a escoltar la història de Sant Joan Baptista que trobam escrita als evangelis. Però un personatge tan important com ell, que va desplegar un nombre important de deixebles que el seguien, ¿no degué causar un fort impacte en la societat del seu temps?

A continuació, i com a complement a aquesta ressenya sobre les festes a la parròquia, voldria transcriure el testimoni que dona d'ell un historiador jueu del segle primer, anomenat Flavi Josep. Flavi Josep va esser un jueu que va participar a la primera guerra judeoromana (66-73 dC). Fet presoner pels romans, aviat obtingué el perdó i quedà sota la protecció de la dinastia Flàvia (de la qual rebé el seu nom romà "Flavi"). Com a historiador ens deixà testimoni de la guerra judeoromana a la seva obra "Bellum Iudaeum"; i de la societat jueva d'abans de la destrucció del segon temple (que abarca el temps de Jesús) a l'obra "Antiquitates Judaicae".

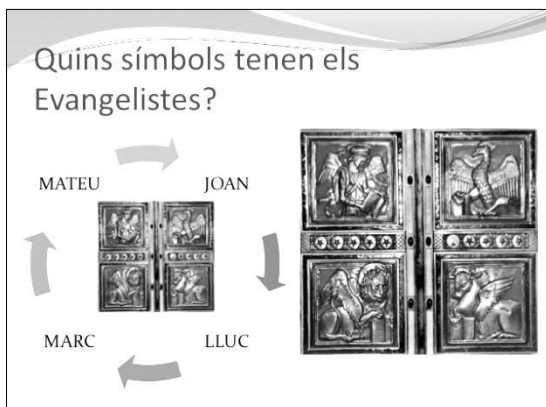
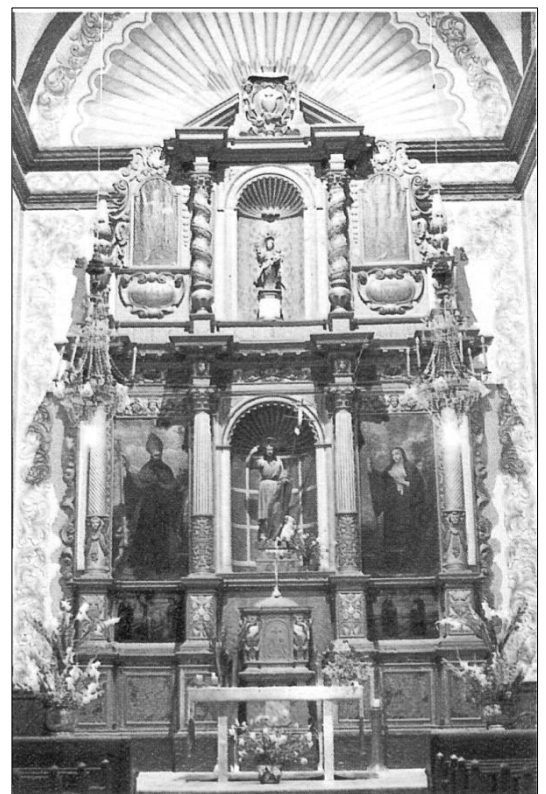
Trobam testimoniada la figura de Joan Baptista en el següent fragment:

«Hi havia llavors un home que resseguia la Judea vestit de forma estranya, amb pèls d'animals enganxats al seu cos en els punts en què no tenia coberts pel seu propi pèl, i el seu rostre semblava al d'un salvatge. Abordava als jueus i els cridava a la llibertat, dient:

«Déu m'ha enviat per mostrar-vos el camí de la llei gràcies a la qual us salvareu de tenir diversos amos, i no tindreu sobre vosaltres a cap amo mortal, sinó tan sols l'Altíssim, que m'ha enviat...»

«Al sentir aquestes paraules el poble se sentia feliç, i tota la Judea el seguia així com els voltants de Jerusalem. I no feia altra cosa que submergir-los en les aigües del riu Jordà. I els feia marxar ensenyant-los de deixar de fer el mal, i dient-los que els seria donat un rei que els alliberaria i que sotmetria a tots els insubmisos, i que ell mateix no estaria sotmès a ningú. Uns es burlaven de les seves paraules, altres hi creien...»

(FLAVI JOSEP, *Bellum judaicae* 2,2).

A més del testimoni de Flavi Josep, cal tenir present les fonts cristianes, que trobam als següents textos dels evangelis: Mt 3,1-17; 11, 2-15; 14, 1-12; Mc 1, 4-8; 6,14-29; Lc 1, 5-25. 57-66; 3, 1-20; 7,18-35; Jn 1, 19-36; 2, 22-36.

Vicenç Miró Morey, Vicari

AGRUPACIÓ FESTA PAGESA

Després d'un any amb restriccions els mes d'abril vàrem poder començar a assajar per preparar les festes de Sant Joan.

La revetlla de Sant Joan es va poder celebrar amb les mesures de distanciament que hi havia a aquell moment.

El dia de Sant Joan com és tradició els nostres balladors i balladores ballaren el ball de l'Oferta. Aquest ball antigament, abans del cristianisme, es ballava com a ofrena a la natura i als déus perquè tinguessin bones collites i, dins la nostra societat matriarcal, hi hagués més naixements. Amb l'arribada del cristianisme, es va adaptar com a ofrena a Crist i, concretament en el cas del nostre poble, a Sant Joan. Les balladores duen paners amb flors que durant el ball de l'Oferta es donen com a present a Sant Joan Baptista.

L'agrupació agafa vacances i forces per reprendre, a l'octubre, les classes de balls als següents grups:

- 3 a 5 anys GRUP DELS PETITS
- 6 a 12 anys GRUP DELS MITJANS
- 12 anys en endavant GRUP D'INICIACIÓ

Esperant que aquest nou curs ens puguem tornar a trobar amb normalitat i començar amb moltes ganes, segons normativa Covid.

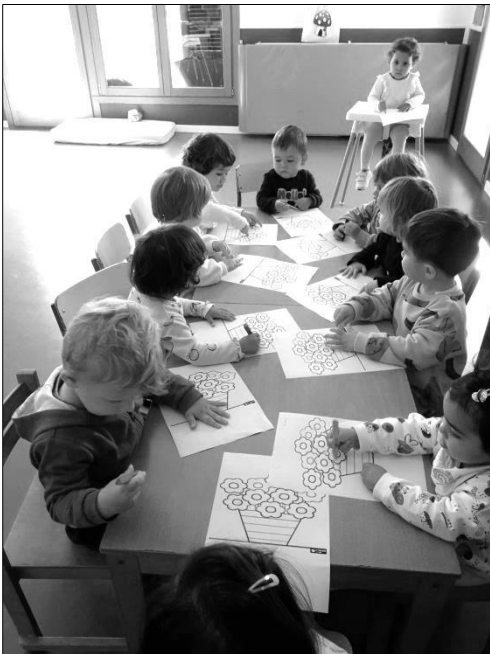
TOTS JUNTS HO ACONSEGUIREM!

ESCOLETA MONTAURA

(abril, maig, juny 2021)

Començam després de Pasqua amb noves propostes.

Gaudim d'activitats relacionades amb la primavera: colors, tactes, ofacte, degustacions...

A l'aula del Na Mar
feim murals en petit
grup per decorar
diferents espais. Els
patufets fan marietes,
floreteres i
descobreixen noves
cançons.

Aquest mes el dediquem als contes, arriba Sant Jordi i per nosaltres és una oportunitat per treballar i fomentar l'hàbit de la lectura.

Dedicam tota la setmana a un conte diferent, enguany no hem pogut reunir-nos grans i petits però si hem volgut fer un petit detall per dur a casa, un punt de llibre per regalar a les nostres famílies.

A l'aula dels petits, hem fet un canvi ja que s'han anat incorporant nadons i hem vist necessari separar el grup de 1-2 anys de nadons.

Això ens ha permès que els petitons
duguin una rutina més calmada i més
adaptada a les seves necessitats i que els
infants de 1-2, que ja estaven totalment
adaptats, poguéssim continuar els seus
aprenentatges.

A l'aula del grans, el projecte triat enguany, és el nostre cos, ens ha duit a poder realitzar diferents activitats. Hem treballat la nostra silueta, les parts del cos... .

Durant aquest trimestre hem après noves cançons i dites, hem ballat, jugat, hem començat a gaudir de més estonetes de pati i joc lliure.

El mes de juny la Biblioteca Municipal ens va convidar a un contacontes que finalment es va realitzar a la nostra escoleta. Tant petits com grans a diferents sessions van gaudir d'una contacontes musical. Volem agrair a na Cati de la biblioteca, la seva paciència i la seva estima cap a nosaltres, cada any ens té guardada una sorpresa i ens encanta.

Les companyes de l'equip d'atenció primerenca també acaben i ens fan un contacontes molt especial.

Gràcies per el vostre suport.

A poc a poc el curs va acabant, sense adonar-nos hem arribat al final d'un curs incert, un curs que va començar amb moltes dubtes i molts de canvis. Nosaltres hem intentat mantenir la nostra essència de família malgrat els grups d'infants no hagi pogut compartir espais i temps junts.

Per a nosaltres el contacte físic, abraçades, carícies i petons són fonamentals per al desenvolupament dels nostres nins i nines i hem continuat aquest contacte estret amb totes les mesures pautades. Entre tots hem après a riure amb els ulls, a escoltar amb totes les parts dels nostre cos, especialment amb el cor.

Esperam que els nins i nines hagin viscut aquesta aventurera amb "carinyo" i s'hagin sentit com a casa. Ens acomiadam d'alguns dels infants de l'aula de Na Mar, acaben una etapa però comencen una altra especialment màgica, molta sort a l'escola dels grans! Vos enyorarem moltíssim!!

També acomiadam Patufets però aviat ens tornam a trobar.

La resta d'infants començaran escoleta d'estiu, jocs d'aigua, companyonia i molta diversió.

BENVINGUT i BON ESTIU PER A TOTS!!"

ANIVERSARIS

IKER

AMÈLIA

ADRIÀ

MARCO

PETRA

JOAN FONTANET

PAU

SOL

GESTIÓ DEL TEMPS EN FAMÍLIA

Un cop els infants, i a moltes famílies també els pares, estan gaudint de vacances, és interessant reflexiona sobre com gestionem el temps en família.

Mireia Cabero, professora dels estudis de psicologia i educació de la UOC, així s'expressava, parlant d'aquest tema, a un escrit al diari ARA Balears: *"és imprescindible tenir clar que la vida és temps i, si volem que sigui una vida satisfactòria per a tots els membres de la família, el temps ha d'estar repartit i utilitzat de manera que tinguem un propòsit, que doni resposta a les necessitats individuals i col·lectives de tots els membres de la família"*.

Per això és important que es faci una gestió del temps amb consciència i intel·ligència afectiva, perquè sigui un temps valuós, que aportï emocions positives.

Què es necessita per poder gestionar el temps en família i gaudir-ne?

Elvira Méndez, metge especialista en medicina preventiva i salut pública, ens dona les claus:

Establir rutines que assegurin un temps per estar junts en família. Cada dia s'ha de trobar algun moment per estar plegats. Per exemple, a l'hora del sopar, entre les 8 i les 9 del vespre, per estar junts sense presses i poder avançar tasques de l'endemà.

Identificar els diferents fermalls del temps. Són els moments del dia més crítics, quan es concentren moltes tasques, com a primera hora. Una manera d'afluixar els moments fermall d'emocions estressants o discussions és harmonitzar-nos amb el rellotge de la llum natural: sopar d'hora, tenir temps per estar junts en família i avançar tasques.

Corresponsabilitat entre els progenitors i amb els fills. Sense corresponsabilitat no hi ha gestió del temps en família. "Que la mare s'encarregui de tot no és gestió, és supervivència", diu. A mesura que les criatures creixen han d'anar assumint tasques, primer d'autocura i després comunes.

Extret del diari ARA BALEARS, 28 febrer 2021

Retrats d'un curs diferent però amb la mateixa essència de sempre: superherois amb nom d'infant que han aconseguit, amb escreix, fer dolça aquesta anormalitat ja instaurada.

Infantil 3 anys

Infantil 4 anys

Infantil 5 anys

1r curs Primària

2n curs Primària

3r curs Primària

4t curs de Primària

5è curs de Primària

Aquests alumnes de 6è curs han arribat al final de l'etapa i passaran a l'Institut.

Sempre tendran un viu record del temps que han passat a l'Escola de Mancor i sens dubte la seva memòria tendrà present aquests dos darrers cursos tan complicats.

**ÀNIM I A SEGUIR ENDAVANT
DINS L'ETAPA QUE VOS ESPERA!!**

6è curs de Primària

Claustre de Professorat
Curs 2020-2021

Volem fer un reconegut agraïment, en primer lloc, a tots els nins i nines del centre, als pares per la seva col·laboració i compromís en l'educació dels seus fills, i al professorat que més de prop hem viscut el dia dia en unes condicions difícils per la pandèmia.

La implicació dels alumnes ha sigut extraordinària, complint en tot moment, les normes exigides.

**MOLTES GRÀCIES A TOTHOM!!
BONES VACANCES I BON ESTIU!!**

Equip directiu

BIBLIOTECA MUNICIPAL

14/04/21 Club de lectura Biblioteca-Escola 6è CEIP MONTAURA "La història de l'Iqbal"

"La història de l'Iqbal" està basada amb un fet real que ens va deixar sense paraules... com pots ser que hi hagi explotació infantil?

Un dia els pares de l'Iqbal l'han de cedir a un fabricant de catifes perquè no poden tornar un petit préstec. Com tants altres infants, l'Iqbal treballa encadenat al teler en condicions inhumanes. El nin aconseguirà rebel·lar-se, de-

nunciar les màfies i contribuir a l'alliberament de milers de nins esclaus.

Tot, però, a costa d'un preu molt alt. Iqbal Masih, un nin pakistanès de 12 anys, ha esdevingut a tot el món un símbol de la lluita contra l'explotació infantil.

19 i 20/04/21 Club de lectura Biblioteca-Escola 4t A i 4t B CEIP MONTAURA "La tieta Adela a Nova York", Núria Pradas

Encetam la setmana del llibre amb les aventures de la Tieta Adela a Nova York amb els dos grups de 4t de primària i hem flipat mandonguilles amb

les aventures de la família Vilaplana i la seva estrambòtica

Tieta a Nova York a la recerca d'una valuosa peça d'art egipci que ha estat robada.

23/04/21 CELEBRAM EL DIA DEL LLIBRE AMB LA LLEGENDA DE SANT JORDI... EXPLICADA PEL SENYOR DRAC!!

I si resulta que el drac era vegetarià? I si la princesa era una bleada assolellada? I si la lluita entre el drac i el cavaller no va ser tan ferotge com es diu?

Per sortir de dubtes el senyor drac ho conta fil per randa als nins de 1r i 2n del Ceip Montaura com varen anar les coses aquells dies en què va néixer la famosa llegenda de Sant Jordi i el Drac.

27/04/21 CONTACONTES " LA GALLINETA PÈL-ROJA".

Els nins de 3 anys del Ceip Montaura visiten la Biblioteca per escoltar un conte "La gallineta pèl-roja". Gràcies per tenir les orelles ben grosses i els ulls ben oberts...

30/04/21 CLM DEL LLIBRE "LES VENCEDORES" DE LAETITIA COLOMBANI

Un relat colpidor i vibrant en el qual presenta la història de dues figures excepcionals nascudes amb un segle de diferència, però que comparteixen un mateix lloc: el Palau de la Dona.

El Palau de la Dona existeix i "Les vencedores" ens convida a entrar-hi per descobrir la dura realitat dels seus habitants. Laetitia Colombani broda un emotiu

cant a la força de les dones que ens parla de pèrdues i sofriments, de bondat i fraternitat, que ens sedueix per la seva empatia i ens acosta vívidament a la tràgica existència d'aquestes persones invisibles per a la societat.

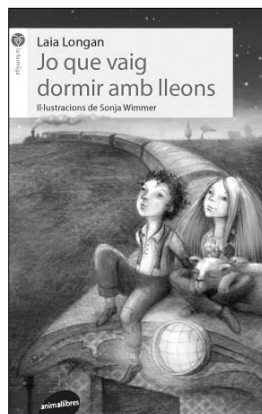
Un himne a la solidaritat i l'esperança on l'autora dona veu a les anònimes guanyadores de la història.

15/05/21 CONTACONTES "Kalòpsia un planeta no tan diferent" a càrrec de Púrpura Events " per celebrar el dia d'Europa amb el suport del Centre Balears Europa "Kalòpsia un planeta no tan diferent" a càrrec de Púrpura Events.

Gràcies a Europa Direct Illes Balears, Centre Balears Europa per deixar-nos gaudir de la diversitat cultural i lingüística que hi ha a Europa, 9 de maig Dia d'Europa.

18 i 19/05/21 Club de lectura Biblioteca-Escola 5è A i 5è B CEIP MONTAURA "Jo que vaig dormir amb lleons" Laia Longan

28/05/21 Club de lectura Biblioteca-Escola 6 è CEIP MONTAURA "EL BLOG DE LA MALIKA" GEMMA LIENAS

Compartírem la història d'una nina de 9 anys, la Malika, que acaba d'arribar del Marroc i ha d'integrar-se a un nou país, amb una cultura i costums ben diferents, un clam contra la xenofòbia.

“Tots i totes som persones amb la mateixa dignitat i totes mereixem el mateix respecte”.

Amb els nins de 6è del Ceip Montura hem descobert que coses tan habituals per aquells que hem nascut aquí poden resultar un autèntic xoc per als nouvinguts d'alguns països.

09-06-21 CANTA'M UN CONTE: NEDA-QUE-NEDA, A CÀRREC D'ARANTXA RIERA

Conte-Taller musicat per als nins de l'Escoleta Infantil Montaura 0-18 i de 18 a 36 mesos 2 sessions amb una experiència creativa que involucra tot el que està relacionat amb la música: el joc, el cant, el cos, el moviment amb la narració d'un conte.

11/06/21 CLM DEL LLIBRE "HOZUKI, LA LIBRERÍA DE MITSUKO" DE AKI SHIMAZAKI

Acomiadam el CLM amb bon gust de boca: “ **Hozuki, la librería de Mitsuko** ” un llibre delicat i tranquil es llegeix amb un sospir. La maternitat, la tradició japonesa, la culpa, la responsabilitat, els remordiments, i les casualitats que no ho són formen l'entremat d'aquesta història familiar.

Mitsuko és l'encarregada d'explicar-nos la seva pròpia història. Regenta una llibreria, especialitzada en llibres filosòfics, però per treure uns diners extres té una feina secreta. Viu damunt la llibreria amb el seu fill, que és sordmut, i la seva mare que l'ajuda a tenir cura de l'infant.

La protagonista ens va narrant el seu present i també el seu passat. Gràcies a aquests flash-backs cap al seu passat anam descobrint la seva veritable història, anam descobrint tots els secrets que amaga. I és que la vida de la protagonista, que sembla senzilla al principi, és més complexa del que aparenta.

14/06/21 Club de lectura Biblioteca-Escola 3r CEIP MONTAURA "Un somni dins el mitjó" Eulàlia Canal

Darrer club de lectura del curs 20-21 amb els nins de 3r del Ceip Montaura i ho hem fet de la mà de na Eulàlia Canal i el seu llibre "Un somni dins el mitjó".

Una lectura tendre on la protagonista na Naima per la manca de temps dels pares no pot anar de vacances . A través del mitjó on guarda els somnis i de la relació que té amb els personatges que els habiten, la Naima intenta arreglar la situació, tot recuperant el temps que s'imagina que roba un lladre Gràcies Naima per fer-nos valorar el temps I fer-nos somiar deserts!

I gràcies Eulàlia Canal per fer que la imaginació d'aquest nin voli de la mà de la Naima i la tortuga. Encantats per resoldre els dubtes i preguntes d'aquesta nin damunt el teu llibre.

Vos deixam amb les paraules màgiques: **"TORTUGA TORTUGA, BERRUGA QUE ESPORGA, NO EM FACIS LA MURGA, QUE NO SÓC PORUGA, NI RUCA NI MUDA"**

16-06-21 Contacontes a càrrec de Conte Contat « la nit màgica de sant Joan»

Gràcies Conte Contat per fer-nos passar una estona ben entretinguda a gran i petits i és que la Bruixa Malsofrida ha robat la bossa blava a en Joan, per a que no celebri la festa de Sant Joan. No han faltat, la música, les coreografies, les rialles, els balls i per suposat la recerca dels 3 ingredients imprescindibles per celebrar La nit de Sant Joan.

Què hi ha millor que un pa amb oli? Un pa amb oli cantat i ballat! Mirau lo bé que ens ho hem passat

**HORARI
D'ESTIU**

BONES VACANCES!!

Cati Llabrés, Bibliotecària

ESPORTS

NOTÍCIES DEL CE MONTAURA

S'ha elegit una nova Junta Directiva de 12 persones. Són les següents:

President: Monse Fontanet
Maria Bestard, Petra Alomar,
Sion Mateu, Bernat Gual,
Rafel Reinés, Toni Llompart,
Llorenç Gelabert, Biel Alorda,
Paulo Pacheco, Jaume Ferrer
Marc Quetglas.

Els juvenils de Segona Regional varen ser campions de la seva categoria. Un equip jove amb moltes ganes de créixer, un orgull d'equip.

Aquests són els que ho han fet possible:

Jugadors:

Toni Arrom, Sergi Barragán
César Cruz, Joan Ferrer
Rafel Fuster, Toni Llompart
Esteve Marcé, Joan Martí
Hamza Mazzoune, Josep Mira
Miquel Munar, Tomeu Palou
Marc Pujadas, Anouar Sadik,
Pau Sánchez, Javier Sánchez,
Damià Sastre, Jeroni Vallori.

Entrenador: Nicolás Barragán.

Delegat: Santiago Sastre.

Lliurament del diploma

La Federació Balear de futbol va fer entrega d'un diploma als Infantils com a campions de Primera Regional de la lliga 2019-2020.

Jugadors:

Alexander Adames, Pere Amengual,
Marc Corró, Biel Donaire, Pau Fernández,
Adrià Fontanet, Toni Gambín, Adrià Gea,
Darlython Ikwelisi, Pere Marqués, Pep Mulet,
Miquel Martorell, Francesc Muñoz, Jaume Ripoll,
Pau Solivellas, Sergi Soto, Aleix Torcal,

Entrenador: Pedro Soto

Delegat: Montse Fontanet

Encarregat material: José Martínez

Imatge de l'entrega del diploma als Infants

D'esquerra a dreta, aquestes són les persones:

El Sr. Miquel Vives, representant de la Federació Balear de Futbol que va lliurar el diploma.

Pedro Soto, entrenador dels Infants

Toni, encarregat del material

Monse Fontanet, delegat de l'equip i president del Montaura.

El president va manifestar el següent:

“Ha estat un any difícil, molt llarg i amb molts de problemes per als clubs, però sempre hem intentat estar al dia, amb tots els protocols que hi ha hagut. Volem agrair a tota la gent la seva comprensió i ajuda”.

ENHORABONA A INFANTILS I JUVENILS!!!

RESULTATS DEL TORNEIG DE TENNIS “SANT JOAN 21”

BENJAMINS

Individual femení Campiona: Maria Moranta
 Subcampiona: Bel Moranta

Individual masculí Campió: Joan ferrer
 Subcampió: Bernat Gallardo

ALEVINS

Individual femení Campiona: Clara Soto
 Subcampiona: Cristina Vis

INFANTILS

Individual femení Campiona: Cristina Llompart
 Subcampiona: Joana Bujosa

Individual masculí Campió: Adrià Bosch
 Subcampió: Alex Cleus

CADET

Individual femenina Campiona: Maria Amer
 Subcampiona: Júlia Moranta

JUNIOR

Individual masculí Campió: Mateu Torrens
 Subcampió: Manel Martínez

DOBLES JUVENILS

Campions: Mateu Torrens i Manel Martínez
Subcampions: Maria Amer i Cristina Amer

ABSOLUTS

Campió individual masculí: Joan Moranta
Subcampió: Pep Mateu

DOBLES MASCULINS

Campions: Pep Mateu i Toni Martorell
Subcampions: Joan Toni Jaume i Rafel Rotger

EL RACÓ INFÚS

El descobriment d'Amèrica (del "Nou Món") per Cristòfol Colom no només va suposar trobar un nou entre-maliat indret per descobrir la Terra, fins llavors desconegut a occident, també va suposar el començament de viatges marítims "de record Guinness" per la llarga estada en "alta mar" (2-3 mesos o més). Però aquest record, de finals del segle XV, va suposar que a partir del segle XVI els viatges marítims llargs fossin una autèntica odissea. Aquest llarg anar d'una banda a l'altra de les ribes de la Terra per tal d'aconseguir el que es volia –noves terres i nous horitzons– es va veure marcada per la presència d'una malaltia: l'*escorbut*. Per primera vegada, aquesta malaltia, la seria el patir del navegant portuguès Vasco de Gama i la seva tripulació just arribant al Cap de Bona Esperança, tal com està documentat. A partir d'aquest moment, a l'*escorbut*, se li atribuïren curioses causes: o que el mariners tenien la sang corrompuda, o el fred d'alta mar o la fusta verda amb que es reparaven les naus; i també són curioses les denominacions que tengué aquesta malaltia; així el naviliers espanyols l'anomenaven "la pesta de les naos", els portuguesos "el mal de Loanda" (capital d'Angola on és freqüent una malaltia semblant a l'*escorbut*) i els anglesos "pesta de la mar". Motivats pel desconeixement de la seva etiologia, s'aplicaren curiosos tractaments als afectats: subministrament de sal, d'àcid fosfòric, de mostassa, menjar xucriu (col fermentada) i també transfondre sang d'animals. Tots els tractaments eren com "fer retxes a la mar". Hagueren de passar quatre segles perquè s'observàs que l'*escorbut* era una malaltia de carència provocada per l'escassetat alimentària del que era essencial.

James Lindt, metge de la Marina anglesa, descobrí el remei de la malaltia. Elegí dotze mariners que patissin l'*escorbut* i els dividí en sis grups de dos mariners cadascun, als que subministrà tractaments diferents per observar la seva evolució. Aquest experiment és el primers assaig de teràpia controlada en la història de la medicina. Lindt descobrí que tan sols la parella a la que se subministrava suc de llimona, com a part de la dieta, evolucionava favorablement. A partir d'aquest moment, encara que no s'hagués identificat l'agent causal de la malaltia (manca de vitamina C), es coneixia el remei. Hagueren de passar més de 50 anys perquè la mesura s'apliqués a tots els vaixells de les armades tan angleses com espanyoles, portugueses o holandeses. Els mariners anglesos eren anomenats "limely" o "bevedor de llimona". No hi ha dubte, arribats a aquest punt, que el suc de la llimona va permetre a tots els països colonitzadors mantenir de manera més còmoda els "**seus Imperis d'Ultra Mar**".

El llimoner (*Citrus x limon*) és un arbre frutal no molt alt; híbrid entre el *Citrus medica* (el cidro) i el *citrus aurantium* (la taronja amarga). És originari d'Àsia: Assam (regió del sud-est de l'Índia), nord de Birmania i sud de la Xina. No era conegut pels grecs ni pels romans, encara que està catalogat, per primera vegada, en el *Tractat sobre agricultura Nabathae* que data del segle III o IV. El seu cultiu no va ser desenvolupat a l'occident europeu fins després de la conquesta musulmana de la Península Ibèrica (segle X) que el varen estendre per tot el litoral mediterrani per la be-

nignitat del clima i on encara, avui en dia, és conrea profusament tant per a consum propi o de l'exportació. El seu fruit és la llimona, nom que prové de l'àrab "laimun" i/o del persa "laimu". Aquest fruit és comestible amb un sabor àcid i extremadament fragant que s'empria principalment en l'alimentació humana. Més endavant ens ocuparem de la llimona, ara tornam a la vitamina C que provocà la malaltia de l'*escorbut*.

L'any 1907 diversos científics començaren a realitzar estudis sobre la malaltia, provocant dèficits nutricionals a rates de laboratori que eren sotmeses a una dieta mancada de vegetals i fruites fresques. Aquests estudis revelaren que els extractes i concentrats de cítrics resultaven molt eficaços per la curació de l'*escorbut* induït. L'any 1927, Albert Szent-Györgyi (1893-1986) científic hongarès, que posteriorment emigrà als Estats Units d'Amèrica i

es nacionalitzà estado-unienc americà, treballant a la universitat de Cambridge (Massachussets) aïllà l'àcid ascòrbic (vitamina C) de les taronges, llimones i cols i l'obtingué en forma cristallina, demostrant que la seva administració a les rates de laboratori, que tenien la malaltia induïda, els curava completament. Szent-Györgyi obtingué el premi Nobel de Medicina de l'any 1937, sent el mateix any que Walter Norman Haworth obtingué el Nobel de Química pel seu treball en la determinació de l'estructura de l'àcid ascòrbic, compartit amb Paul Karrer, pel seu treball sobre l'efecte de les vitamines en el ser humà. Poc més de quatre segles varen ser necessaris per trobar un remei científic a la malaltia de l'escorbut.

La vitamina C és una *lactona de sis carbonis* i se sintetitza a partir de la glucosa emmagatzemada com a glucogen en el fetge de moltes espècies de mamífers, excepte en el dels éssers humans, dels orangutans i de les rates-pinyades perquè tots ells estan mancats de l'ensima *gulonolactona oxidasa* necessària per dur endavant aquest procés. A les plantes el mecanisme de producció de l'àcid ascòrbic és diferent, és a partir de l'àcid galacturònic provinent de la pectina dels fruits i consisteix en una reducció de l'esmentat àcid per l'acció de l'ensima dependent de NADPH, que provoca

l'àcid galactònic, el qual es converteix espontàniament en vitamina C. La manca de capacitat enzimàtica dels éssers humans es deguda a què el gen de l'ensima *gulonolactona* és defectuós. La mutació no és letal per a l'organisme perquè la vitamina C és abundant en les fonts alimentàries, provocant un mecanisme de reciclatge per a compensar-la. La vitamina C pot ser absorbida com àcid ascòrbic i com àcid dehidroascòrbic a nivell de mucosa bucal, d'estómac i del jejunum (budell prim), per després ser transportada via vena porta al fetge i, des d'aquí, ser conduïda als teixits que la necessitin. S'excreta per via renal dins l'orina i amb els excrements només s'elimina la vitamina no absorbida. La vitamina C és essencial pel desenvolupament i manteniment de l'organisme humà, per això el seu consum és obligatori per a mantenir una bona salut. Ajuda a absorbir el ferro, al creixement i reparació del teixit connectiu normal com la pell, a la producció de col·lagen, a metabolitzar els greixos i a la cicatrització de ferides. També es considera un factor potenciador pel sistema immune encara que hi ha estudis que ho posen en dubte. Per persones amb càlculs renals no es recomana el consum d'altres dosis perquè es poden agreujar els símptomes de la malaltia; això és degut a què la vitamina C es converteix en *oxalat* fomentant els càlculs renals.

Tornem a la llimona. És un fruit *no climatèric*, no continua madurant una vegada recollit de l'arbre i es podreix quan arriba al punt de pansit, que disposa d'un alt contingut de vitamina C (501,6 mg/l) i àcid cítric (49,88 g/l). S'empra per elaborar postres i dolços, begudes, i intervé en la preparació de la llet "merengada", de còctels i refrescos. Essencial en la preparació de salses (maionesa), condiments i vinagretes. A més té aplicacions estètiques: blanquejar les mans (mesclar el suc de tres llimones i un poc de glicerina), per desodorar les aixelles (dues gotes del suc), per donar lluentor i suavitat als cabells (després de rentar-lo aplicar suc de llimona i deixar actuar 15 minuts), per fer una mascareta (mesclar suc de llimona, sucre moreno i una cullereta de mel per tractar zones amb dureses i callositats). La fusta del llimoner es molt preuada per fer treballs d'ebenisteria.

No es estrany, per tant, que a qualsevol llar o casa, sempre que sigui possible, hi hagi un llimoner sembrat. Aquest arbre és un potent aliat per mantenir una bona salut.

Fins la pròxima.

Domingo Llull

CUINA SANA (sense greix)

Pollastre daurat amb salsa de xampinyons i llimona.

Aquest aguiat senzill demostra com diversos sabors permeten fer un àpat festiu.

Preparació: 15 minuts.

Cocció: 30/35 minuts

Comensals: 4

Ingredients: 1 cullerada d'oli
4 pitreres de pollastre de 125 g cadascun, sense pell i desossada
Sal i pebre bo.
El suc de dues llimones
150 g de xampinyons
Un tassó de brou de carn o pollastre.
1 cullerada de timó (tem) fresc, o de moraduix fresc.
6 “xalotes” (cebes franceses) picades finament.

Per decorar: Un parell de branques de timó fresc.

Elaboració:

- Dins una cassola grossa encalenti l'oli a mig foc; afegiu el pollastre i daurau-lo completament sense pujar la intensitat del foc.

- Assaonau les pitreres amb sal i pebre bo al vostre gust, a continuació afegiu el suc de llimona, els xampinyons i el brou. Tapau i esperau a que arrenqui el bull. Baixau la flama al mínim, re moveu de tan en tan i ha de coure entorn a 20 minuts. Afegiu un poc de brou o d'aigua si el líquid s'ha evaporat massa aviat; ha de quedar dins la cassola un poc de suc quan el pollastre sigui cuit.

- Treis les pitreres de la cassola i les manteniu calentes. Deixau que el líquid que quedi torni u poc espès i a més li afegiu el timó i les cebes franceses, que han de coure 2 minuts.

- Serviu el pollastre disposant la salsa per a sobre i decorau amb les branquetes de timó.

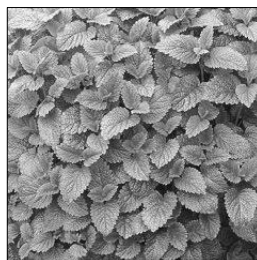
Suggeriment: serviu el pollastre acompanyat de patates novelles i mongetes verdes o pèsols cuits al vapor o bullits.

Pitreres de pollastre amb xampinyons i llimona

Xampinyons

Moraduix

Cebes franceses

Bon profit!!!

Domingo Llull

IMATGES D'AHIR

Grup d'amics a la Sala de Festes "El Cisne" de Campanet

Durant els anys 1966-69, estava de moda la Sala de Festes "El Cisne" de Campanet, al seu començament va tenir una bona acceptació per part del públic jove i no tan jove com podem veure als components d'aquesta foto; segurament en coneixereu algun, amb el núm. 1 el conserge de la Sala de Festes, al núm. 2 en Bernat Martorell, *conegut popularment per Bernardo*, que en moltes ocasions i anaven amb el seu taxi, per acompanyar el grup mancorí, LOS 5 DEL VALLE, el núm. 3 Gabriel Martorell *des Forn*, el núm. 4 desconegut, el núm. 5 Josep Campins *es Forneret*, núm. 6 Antoni Mora, *de ca s'Enderi*, que també tenia un taxi i alguns dies feia el servei.

Aquesta imatge de baix és dels integrants del conjunt mancorí que va néixer pels anys 1964, amb el nom **LOS 5 DEL VALLE**; on destacava la veu d'en Macià. Durant uns 3 anys anaren a tocar a "El Cisne" i actuaren a diferents pobles de Mallorca, de manera especial a les berbenes d'estiu i hotels, animant les vetllades amb altres conjunts que gaudiren de molta popularitat.

Núm. 1 Miquel Colom, *Miquelet*, núm. 2 Pau Alba, *Fideu*, núm. 3 Macià Colom *Miquelet*, núm. 4 Arnau Mateu, *Confit*, núm. 5 Nofre Alba, *Fideu*.

Fotos d'arxiu.

Comentaris: Gabriel Pocoví Pou, *Pastora*

PER RECORDAR

EXCURSIÓ A SÓLLER – 3a EDAT – 03/11/1984

Ja ens trobàvem en plena època de l'any, anomenada la Tardor, que comença l'octubre i acaba el desembre, sol ser temps de precipitacions, descens progressiu de les temperatures. Els dies s'escurcen i les nits s'allarguen. Pels colors de la natura, és període molt evocador en l'art, els canvis de tonalitats de les fulles esdevenen groguenques o vermellores com a pas previ a la seva caiguda. Antigament s'anomenava l'estació de la malenconia.

Però els quasi 120 socis de la 3a edat que volgueren gaudir d'aquesta diada de germanor, ho feren amb molta il·lusió i entusiasme. De bon matí ja estaven preparats per fer l'excursió cap a la Serra de Tramuntana. Gaudírem d'un dia meravellós, un paisatge que com més amunt ens fèiem, trobàvem una naturalesa més canviant.

La primera aturada fou per veure els pantans del Gorg Blau i Cúber. Vàrem berenar a sa Font des Noguer, coques de trempó i de pebres vermells, vi negre per acompanyar, l'aigua de sa font.

Tot seguit davallàrem cap a la fèrtil vall de Sóller i el poble de Fornalutx, enramats de tarongers i llimoneres. La plaça de Sóller, amb un caràcter singular del poble solleric, un poble tancat i obert, senyorial i mercantil. Pocs pobles com Sóller, tenen lligams tan forts i extensos escampats pels vuits vents del món.

Abans d'anar a dinar, férem una visita a l'església i per alguns dels carrers més típics i centrals del poble solleric, com el carrer de la Lluna sempre ple de ramells i flors.

Dinàrem al restaurant "Monument", situat al creuer que va al Port. Un arròs de peix de lo millor, una carn feta al forn, de postres púding, vins rosat i negre, cafè i licors. Tothom content i cap a Mancor faltava gent. Tornàrem per Deia i Valldemossa on férem una petita aturada per dur les famoses coques de patata. Sense cap incidència a ressenyar, tots esperaven tornar-hi prest.

Foto d'arxiu privat.

Comentaris: Gabriel Pocoví Pou, Pastora